

A MAGYAR ASSZONY

A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége szekszárdi szövőműhelyében

FŐ SZERKESZTŐ: BERTA ILONA
FELELŐS SZERKESZTŐ:
D. RADVÁNCZI NOVOTNY MARGIT

V. ÉVFOLYAM. 9. SZ.

1925. SZEPTEMBER.

TARTALOM: Dr. Klebelsberg Kunó gróf, Tormay Cecile, Pócsy Györgyné, Geöcze Sarolta, özv. Báthory Nándorné, Fuchsné E. Milla, Székely Malvin cikkei. Vers Végváritól.

Payer Gizella tervezőművész 8 divatképe. — Két kottamelléklet.

KIADJA: A MAGYAR ASSZONYOK NEMZETI SZÖVETSÉGE

7/8. sz. ifj. ifj. ifj.
1925

A MAGYAR ASSZONY

*A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége
Értesítője*

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII. ker., Rózsa-utca 23. szám.
Telefon: József 14—20. Előfizetési ár: félvre 20,000 K, tisztviselőknek
15,000 K. Egyes szám ára divatrésszel 4000 K. Megjelenik havonként egyszer.

V. évf. 9. sz.

Szeptember.

KEGYELEM.

Írta: Reményik Sándor.

Először sirsz. Aztán átkozódsz.
Aztán imádkozol. Aztán megfeszited
Körömszakadtig maradék-erőd.
Akarsz, egetostromló akarattal —
S a lehetetlenség konok falán
Zúzod véresre koponyád.
Azután elalélsz.
S ha újra eszmélsz, mindent újra kezdesz ...
Utoljára is tompa kábulattal,
Szótalanul, gondolattalanul
Mondod magadnak: mindegy, mindhiába:
A bűn a betegség, a nyomorúság,
A mindennapi szörnyű szürkeség
Tömlöcéből nincsen, nincsen menekvés!

S akkor magától megnyílik az ég,
Mely nem tárult ki átokra, imára,
Erő, akarat, kétségbeesés,
Bűnbánat — hasztalanul ostromolták.
Akkor megnyílik magától az ég,
S egy pici csillag sétál szembe véled,
S olyan közel jön szépen mosolyogva,
Hogy azt hiszed, a tenyeredbe hull.

Akkor — magától — szűnik a vihar,
Akkor — magától — minden elcsitul.
Akkor — magától — éled a remény
Alomfáidnak minden aranyágán
Csak úgy magától — friss gyümölcs terem.

Ez a magától: ez a Kegyelem.

AZ EGYETEMI TANÉV KÜSZÖBÉN.

Irta: dr. KLEBELSBERG KUNÓ gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter.

Annak a küzdelemnek során, melyet a közelmúlt hónapokban egyetemcink leszerelésének szerencsétlen jelszava ellen folytatnom kellett, őszinte fájdalommal láttam, hogy még művelt embereknek is milyen zavaros és ferde fogalmaik vannak az egyetemi oktatás természetéről s különösen a főiskolai pedagógiáról.

Hogy a nyolevnan tanuló elemi iskolai osztály túlnépes, azt még a falusi földműves ember is tudja, mert látja, hogy ilyen körülmények között a tanító alig foglalkozhat gyermekével. Hogy a hatvanas létszámmal dolgozó középiskolai osztály túlszűfolt, azt az érdekelt szülők szintén mind érzik, hiszen a tanár nem individualizálhat, nem segíthet pótmagyarázatokkal a gyengébbekben, nem foglalkozhat külön az illető tárgy iránt kifejezett hajlammal bíró kiváló tanulóval, hanem kénytelen a tanítás szintjét a közepes átlaghoz szabni. Azt ellenben, hogy egy-egy egyetemi professzorhoz az ifjak százai iratkoznak be, igen sokan rendbenlevőnek tartják s nem is gondolnak arra, hogy *minél magasabbrendű ez az oktatás, annál kisebb létszám* kell ahhoz, hogy a tanítómunka eredményes lehessen.

Sokat tündöttem azon, mi lehet ennek a meglehetősen általános tévhitnek az oka s arra jöttem rá, hogy a baj forrása az, hogy a főiskolai tanulót *hallgatónak nevezik*. Ehhez a szóhoz olyanféle értelem tapad, hogy az ifjú beül a padba s ott hallgatja a tanár előadását, s ha a professzornak nincs tankönyve, akkor még jegyezget is. Minthogy pedig normális akusztikával bíró tanteremben még közepes hanggal rendelkező előadót is többszáz egyén megérthet, azért — így okoskodnak igen sokan — egy-egy főiskolai professzor körül minden baj nélkül tömörülhet igen nagyszámú hallgató. Csak az a baj, hogy az ilyen hallgató azután a vizsgálatokon is hallgat.

Régebben tényleg az egyetemi tanítás súlypontja a főkéllégiásmokon volt, amelyek során a tanár heti négy-öt órában egy félév, vagy egy tanév alatt átment az egész tárgyon. Már szorgalmas ember számba ment az olyan professzor, aki főkéllégiúmán felül heti egy-két órás úgynevezett speciálkéllégiúmot is hirdetett s ennek keretében a maga szakának valamelyik különös ágával részletesebben, behatóbban foglalkozott. E rendszer mellett azonban, midőn az egyetemi tanulóra tényleg csak a *hallgatás passzív szerepe járt*, az egyetemi tanítás világszerte krízisbe került s kézenfekvő volt a kérdés, hogy nem egyszerűbb-e a tananyag részletes megszabása és a betanulandó könyvek pontos kijelölése mellett pusztán vizsgálatokra szorítkozni. E rendszer mellett a vidéki ifjú otthon is tanulhat, a szülőnek nem kell gyermekének idegenben való tartásáért költenie. Csakhogy ahol ilyen gondolatok jogosaknak bizonyulnak, ott az egyetemi oktatás csődbe jutott, mert akkor az egyetemeket, mint fölöslegessé vált intézményeket, egyszerűen be kellene csukni.

Szerencsére az egyetemek ügye nem jutott ideig, ellenkezőleg,

az intézményben rejlő életerő és belső megújódási képesség a magasoktatásnak új alakját forrotta ki a szemináriumok és laboratóriumok formájában. Minden életképes tanszék mellett ugyanis külön intézet keletkezett, az illető tanszék speciális könyvtárával s a természettudományoknál pedig ezenfelül még kísérleti laboratóriumokkal is. A tanár azután maga köré gyűjti tanulóit közül azt a tíz-tizenötöt, akiben a tudás szent vágya él s ezekkel egyénekenként külön-külön foglalkozik. Kilesi hajlamait, tehetsége irányát, ennek megfelelően irányítja olvasmányait, a természettudományokban méréseit, kísérleteit s fokozatosan rávezeti az önálló kutatásra. Ezek, a mester és tanítvány lelki érintkezésének percei a tudományos oktatás legmagasabb szférái. Az ilyen értelemben vett magasoktatásnak és a tudományos szellemnek termékeny találkozása avat valamely főiskolát egyetemmé. Ha az univerzitásnak ez a két alkotó eleme nincs jelen, hasztalan nevezünk valamely intézetet tudományegyetemnek; tényleg a valóságban nincs az s csak önmagunkat áltatjuk.

Hogyan alakul most már a valódi modern egyetemi oktatás?

A professzor tartson heti négy-öt órás főkéllégiumot, melynek nem szabad stereotíppá válnia. Mert nemcsak érzelmeszedés van, az emberi tudás is hajlamos a megkövesedésre, ha folytonos oktatással, az illető szakban folyó legújabb vizsgálódások állandó figyelemmel kísérésével s önálló kutatással a tanár saját tudását fel nem frissíti, elevenen nem tartja. Például azok a politikai jelenségek, hogy a proletárdiktatúra Oroszországban immár hat éve tart, Bajorországban és minálunk pedig hetekig dühöngött, hogy a Németbirodalom 1919-i weimari alkotmányára a szocialista elmélet szemmel látható befolyást gyakorolt, viszont a szocialista túlzásokra Olaszország fascizmussal válaszolt; az általános államtan, a szociológia, a közgazdaságtan terén mennyi új kutatást tett szükségessé, mely szellemi munka elől azzal az egyszerű formulával, hogy mindez utópia, ma már kitérni nem lehet. A nagy háború után Európán végigsöpört forradalmak átalakították a legtöbb állam alkotmányját. Az 1919-i békeszerződések és a Népszövetség létesítése átforgalmazták a nemzetközi jogot. A technika és közlekedésügy terén micsoda változásokat okozott és ígér az aviatika fejlődése. Mit hozott és mit hozhat még a radiológia? Ha a tanár a szakmájába vágó életet és kutatásokat állandó figyelemmel kíséri, az esetben nem fogja magát évről-évre ismételtetni, nem holt ismeretanyagot halmoz fel, hanem meg lesz előadásának szuggesztív ereje és eszmébresztő hatása. Ezzel szemben végtelenül sűrű, vígasztalan kép az, ha a tanár egyszer megírva a maga tankönyvét, évről-évre azt darálja el. A baj még súlyosbodik, ha a könyv elefantiadisba esik, vagyis rövid, szabatos, világos és áttekinthető tankönyvből sokszáz oldalas kézikönyvvé bővül, melyet jól megtanulni nem is lehet. Ha mindezekhez a bajokhoz még az a körülmény is hozzájárul, hogy egy-egy tanár évente többszáz jelöltet kénytelen levizsgáztatni, akiket személyesen nem ismerhet s kiknek tudásáról negyedóra alatt kell tájékozódnia, akkor a vizsga merő szerencsejátékká válik és útján virágznak azok a pedagógiai szanatóriumok, melyeknek élelmes vezetői kilesik és lejegyzik az

egy tanár szokásos kérdéseit s az azokra követelt válaszokat s ezekben a vizgázókat drága pénzen bepaukolják.

Tartani kell továbbá a professzornak heti egy-két órás speciál-kollégiumot, legcélszerűbben szakmájának arról a problémájáról, melyben éppen maga kutat. Vigyáznia kell azonban arra, hogy a tudós embereknél tapasztalás szerint gyakori különködési hajlam olyan témákra ne vezesse, amelyek az ifjúságnak életszükségleteitől távolabb esnek.

A fő- és a speciálkollégiumokat hallgatja a tanulósg zöme, a szemináriumi és laboratóriumi munkában a csekélyszámú választottak vesznek részt, kiket azután később legmagasabbrendű továbbképzés céljából ösztöndíjjal a világ azon egyetemére vagy tudományos intézetébe küldünk, ahol az illető szak legkiválóbb külföldi szakemberei működnek.

Ez a csekélyszámú élet szellemi túltermelést nem idézhet elő, mert jó szakemberekre nagy szükség van, az élet azokat möhön fel fogja szívni. Ellenkezőleg, túlprodukción a gyenge zöm okoz, a többszöri bukducslás után szótöbbséggel évente átmenő százak, kik számára sem a csökkentett létszámú hivatalokban, sem túlsúfolt szabad pályákon szükség nincs és nagy kinnal megszerzett diplomájuk nem fog kenyeret adni. Különösen attól szeretném óvni a szülőket, hogy a középiskolát gyenge eredménnyel végzett, közepes tehetségű gyermeküket a jogra irassák be. Az orvosi pályán is túlsúfoltsg jelei mutatkoznak. Magyar- és latinszakos középiskolai tanárookra sincs nagy számmal szükség. Ellenben a modern nyelvek és irodalmak, az angol, francia, német és olasz szakból szerzett minősítés a legkülönbözöb iskoláknál hamarosan alkalmazáshoz fog vezetni. Az állami állásokra való pályázás azonban a magyar ifjúság többségének főcélja többé nem lehet. Sok éven paragon heverő gazdasági életünkben a fejlődésnek, a haladásnak, a szerzésnek mindig újabb lehetőségei fognak megnyílni. A szervező pályán gazdasági szaktudással és törhetetlen energiával magának utat törő, családjának jómódot biztosító magyar legyen az újjáépítéskorabeli nemzedéknek eszményképe és nem a hivatalos szobában aktát faragó beamter. Ezért ajánlom az érettségi után pályát választóknak elsősorban a gazdasági irányú bel- és külföldi szakiskolákat.

Különféle szakbeli doktoraink ezrei nem magas kultúrnívót jelentenek, hanem értelmi proletariátust alkotnak. Ezért nem akarok Budapesten egy mammut-egyetemet, ami pedagógiai abszurdum, melynek diplomagyárrá kellene fajulnia s ezért ajánlom a vidéki szülőknak, küldjék gyermekeiket Pécsre, Szegedre, Debrecenbe, hol a tanár minden növendékét személyesen ismerheti s hol a legkritikusabb korban levő ifjú és leány nincs kitéve a nagyváros ezernyi kísértésének. Ezzel a budapesti professzorok válláról is leemeljük azt a kolloquium- és vizsgaterhet, mely súlyosan nehezedik rájuk s mely mesterségesen vonja el őket a tudományos munkától.

Katonailag lefegyverezve állunk nagy hadseregekkel bíró szomszédok között. Ma tehát csak a szellemi eszközökkel tarthatjuk fenn magunkat; azokkal az erőkkel, melyeket a tudás ad, azzal

a tekintéllyel, melyet a műveltség biztosít. De a félműveltségtől mindezt nem várhatjuk, ezért tartottam kötelességemnek, ki a magyar ifjúság neveléséért felelős vagyok, hogy a magyar szülőkhöz és az ifjúsághoz az egyetemi tanév küszöbén pár őszinte szót szóljak és a járható utat megmutassam.

AVE CIVITAS FIDELISSIMA.

Írta: TORMAY CÉCILE.

Eletem legszebb emlékei között él az az emlék, amely Sopronhoz kapcsolja a lelkemet.

Meseszerű ódon város. Régi mese jut eszembe, valahányszor sorsára gondolok.

Volt egyszer, hol nem volt, volt egyszer egy város, amelyben egy csodaszép királykisasszony élt a bástyás falak között, a megbarnult öreg tetők és magas tornyok tövén. Történt azután, hogy valamelyik téli estén kengyelfutók érkeztek nyugat felől a bástyásfalak alá és felkiáltották az őröknek: három holdváltozás múltával ismét visszatérnek és elviszik magukkal a szép királyleányt. Az örök fegyverhez kaptak. Elszántan rivalták le a magasból: Nem adjuk, megövjük, megtartjuk! A kengyelfutók gonoszul nevettek és elmenőben fenyegetően kiáltották vissza, hogy nincs oly hatalom, mely a királykisasszonyt megvédelmezhetné.

A hír futni kezdett, nyargalt utcáról-utára, mint viharban a tűz és hirtelen bejárta a várost. Nagy riadalom támadt. A polgárok csoportokba verődtek, izgatott hangok hallatszottak. A szűk sikátorokban, a kapuk boltozása alatt tanakodtak az emberek, törték a fejüket, mitévők legyenek? Hogyan védelmezzék meg szép királykisasszonyukat a napnyugat felől fenyegető rablók elől?

Az izgalom óráról-órára növekedett. A piactéren már zsidogott, jajveszékelt a tömeg. A rácsos ablakokon át kétségbeesetten sóhajtottak ki a szobák és a tornyokra, a csúcsos tetőkre felszálltak a fekete zászlók. Azután így áll az elfeketült város az ég alatt és a napok vígasztalanul múltak egymás után. Közben jöttek bölcsék és katonák, bűvészek és varázslók s mindenki mondott valamit, de senki sem tudott segíteni. Egy szegény kis vándorló is arra vetődött akkoriban. Megállt a piactéren, sokáig hallgatta a bánatos polgárok keservét, majd nagyot gondolkozott és azt mondta nekik, hogy itt már se bölcsék, sem katonák nem segíthetnek, csak egyetlen varázsszer segíthet a kerek világon: a királykisasszony maga! Induljon el éjnek-éjszakáján csatlósok és szolgák nélkül, egyedül, magányosan, menjen ki a városkapun fel a hegyre, le a völgybe és szedjen annyi rózsát, hogy körülfontassa velük a homlokát.

A városi polgárok szomorúan rázták a fejüket, mert hiszen télidő volt, hó takarta a tetőket és tornyokat, a hegyet és völgyet és rózsák nem nyíltak sehol. De még ha nyíltak volna, akkor is örült beszéd volt a vándorló beszéde. Hogyan indulhatna útnak

egy királykisasszony, éjnek éjszakáján, kíséret nélkül, magányosan?

Megint sóhajtozott és jajveszékelt a város, megint tanakodtak a polgárok az utcák szögletén, fejük felett pedig suhogtak a fekete zászlók a szélben.

Hogy a mesében azután mi történt, az elmosódott a fejemben. Az idő elfújta a történet végét. Hosszú éveken át nem gondoltam rá. Csak akkor jutott ismét eszembe, amikor egy napon mély fehér hóban egy fekete várost láttam a hegyen, melynek tornyai és tetőin gyászlobogók inogtak a szélben. Csak akkor jutott eszembe a királykisasszony régi meséje és a vándorló tanácsa, miként menekülhetne a veszedelemből?

Itt már nem segíthetnek a bölcsék, sem a katonák. Éjnek éjszakáján induljon el magányosan, kíséret nélkül, egyedül...

Ezt mondta a vándorló a mesében, amikor a mesebeli fekete város piacán áthaladt. És ahogy vándorolva a veszendő Sopronban, a valóság gyászoló városában bolyongtam, ezt mondtam én is.

A kicsi utcák, mint egy régi könyv lapjain a finom öreg metszetek, egymásután, lassan fordultak előttem. Ívelt kapuk tűntek elő, rácsos kicsi ablakok maradoztak el, ódon erkélyek, elvénuilt laternák. És az emberek lassan, nehezen ballagtak, mintha nagy köveket vinnének szívükben a fekete zászlók alatt. Itt-ott kicsiny csoportok verődtek össze, tanácskoztak, akár csak annak a mesebeli városnak a polgárai, akiktől el akarták venni szép királykisasszonyukat a gonosz kengyelfutók. Egy térre értem ekkor: sok földet bejártam, de szőbbet keveset láttam. Házak tövén a hóból, mint puha fehér márványmedencéből, felhabzott egy kövé vált szökőkút. Felhabzott, megállt és megdermedt a magasban a Szentháromság szobra. A benediktinusok karesú tornyának a formája kékes árnyékban hajolt le reá. Borúsan kongtak a harangok. A templom alatt emberek álltak. A csoport egyre növekedett. Némán jöttek, még egyre jöttek fekete zászlók alatt, szomorú, könnyes menetekben az utcák torkolatából. Egyszerre gyászruhás asszonyok sereglettek elő a kapu alól. Csendesen közeledtek felém. A szemük tele volt szenvedéssel és végtelen fájdalommal. „El akarják venni Sopront...” Azután néhány óra alatt ötezer aláírást gyűjtöttek össze. Tiltakozó irat készült annak címezve, akinek a lelke amúgy is mindenkinél jobban tiltakozott: az akkori fővezérnek, Magyarország mai kormányzójának. És egy másik tiltakozó irat is készült még az ententehatalmak katonai missziója parancsnokának, *Vigna* olasz ezredesnek.

Ki fogja átadni? Ki szól a parancsnokhoz olaszul a város asszonyai nevében? Lépjén elő! És ahelyett, hogy előre lépett volna valaki is közülük, visszaléptek mindannyian. Egyszerre elől álltam és a kör közepén, a régi vármegyeház termében, szemtől szembe az idegen katonával, élet-halál urával, a város akkori parancsolójával.

Így történt, hogy volt egy napja életemnek, amelyben soproni asszony voltam én és a soproni asszonyok nevében kértem irgalmat a város számára. Már nem tudom, mit mondtam akkor,

csak azt tudom, hogy az idegen katona szemében felelt egy könny, csak azt tudom, hogy amit mondtam hű volt és bátor, igaz és erős.

Másnap búcsúztam el Soprontól, vittem a feliratban Sopron üzenetét a fővezérnek, vittem szívemben a fájdmát az országnak. Az élet és a kötelesség másfelé parancsolt. A vonat lassan indult velem, mégegyszer visszanéztem. Lenn a sinek mentén fiatal leányok futottak könnyes szemmel, kendőt lobogtatva. Egyszerre éreztem, hogy még mondanom kell valamit nekik és erős hittel kiáltottam feljűk: Viszontlátásra Sopronban, a magyar Sopronban!

Hónapok múltak, eljött a nyugatmagyarországi felkelés hősi ideje, majd eljött a soproni népszavazás napja. Nem lehettem ott, de a gondolatom a városban volt és távol tőle együtt virrasztottam minden virrasztójával, együtt szenvedtem minden szenvedőjével, együtt szavaztam minden szavazójával.

Debrecenben voltam azon a napon. Egy színpadról beszéltem a közönséghez és megvallom, soha rosszabbul nem beszéltem. Minden gondolatom a magyarságért vívódó Sopronban volt, mely akkor nemesak saját nevében döntött, de döntött valamennyi megszállt magyar város nevében is. Mert ha a soproni népszavazás oda adta volna az ősi várost a rablóknak, vajjon hogyan híznék el valaha az ellenséges hatalmak, hogy a többi elrablott táj hazavágyódik Magyarországra?

Rosszul beszéltem aznap Debrecenben. Agyamban szorongó kérdések tolongtak: elvész-e vagy megmarad? A szívem mint félrevert harang dögött a mellemben, a szemem nem oda nézett, ahová látott, elnézett, messzire el, Sopron felé. És mialatt, a beszéd után, a színpadon kívül, a színpalak között, önmagammal elégedetlenül tépelődtem, egyszerre jött Csóka, Debrecen derék polgármestere. Lázasan és mégis meghatottan egy táviratot tartott elém: „Olvassa és mondja meg Debrecennek, mondja meg maga, így szebb lesz.” Így jutott nekem a feledhetetlen feladat, hogy én hirdessem ki Debrecen közönsége előtt, hogy *Sopron a miénk maradt!*

A közönyösnek vádolt város szemét elfutotta a könny, a lelke megremegett és sohasem fogom elfelejteni azt az ezerhangú, nagy ujjongó kiáltást, mely megrázta körülöttem a falakat, mintha utat akarna törni magának, hogy végig vigye a hírt a rónán: *Sopron a miénk maradt!*...

Azután mégegyszer láttam Sopront egy nagy órájában, akkor, amikor az egész ország magyar asszonyai ünnepeltek, vendégeltek a város és a környék ifjúságát, a győztes felkelőket. Láttam nemzeti színű lobogók tengerében az áldott tetőket, a karcsú tornyokat, láttam ablakokon és ajtókon a kiragasztott piros-fehérszöld papírszalagokat és olvastam utcáról-utacára véges-végig mindenütt az ujjongó felírást: „*Magyarok maradtunk!*“

És akkor egyszerre, mint tükröződése egy elmúlt képnek, megjelent a háromszínű virágzásban álló város felett a gyászlobogós fekete város látomása. A szép királykisasszony, akit napnyugat rablói el akartak hurcolni magukkal, aki megmentette önmagát.

Nagy szenvedésben egyedül vagyunk mi emberek. Nagy veszély óráiban egyedül vannak egyének, városok, országok, nemzetek és ha önmagukon nem segítenek, úgy senki sem segít.

Sopron segített önmagán. A szép királykisasszony meghallgatta a vándorló tanácsát és éjnek éjszakáján útnak eredt magányosan. Elindult a völgybe, a hegyre, de nem rózsát szedni ment a hóban, hanem magyar cserfalombot koszorúnak, mely örökre ott marad Sopron, a *Civitas fidelissima* szép homlokán.

SZERESSÉTEK A MAGYAR VIRÁGOT.

A szeged—szentesi vonalon utazva, Szeged után mindjárt a második megállóhelyen, *Algyőn*, egy jelentéktelen kis falusi állomáson tűnik az utas szemébe a fönti mondás. De milyen is az a kis állomás, — csupa mosolygás, derű, csupa fény az egész, — kis nemzetiszínű kosárkák, megrakva tarka virágokkal, mint színes fűzér hűződnek végig a fák között, s a bejárónál egy táblára Magyarország térképe van körvonalazva, az elszakított részek halvány ködszínben, az egész pedig nemzeti színben s közepén élénktarka virágbetűkkel „*Szeresd a magyar virágot!*”

Az ember szíve önkéntelen megdobban s lelkét öröm tölti el, éppen úgy, mint mikor egy üde, fiatal leányt ünneplő ruhában lát. Ez a kis állomás is mintha ünneplőbe öltözött volna, mintha valami előkelő vagy valami nagyon szeretett vendéget várna.

Miért olyan virággal ékes és miért hozza magyar színeivel a szívedet rezgésbe? Ki mondta, hogy így díszítsék föl? Nem felsőbb helyről jöhetett a parancs, mert hiszen akkor másutt is mindenütt így lenne!

És miért nincs mindenütt így? Miért nem jut az másnak is, mindenkinek az eszébe, hogy így kellene, az országon keresztül minden állomáson! Gondoljuk csak el, milyen lenne az nagyobb állomásokon, nagyobb arányokban, de mindenütt ilyen színesen, ilyen magyárosan, hogy ország-világ lássa: *ez Magyarország!*

De hiszen nálunk csak erre nem törekednek, sőt — nem is adnak rá semmit!

És még csodálkoznak rajta, hogy nem ösmernek bennünket. Ugy elszomorodik ezen az ember, miért van ez így? Miért szereti oly kevés ember a hazáját és miért nem szereti mindenki annyira, mint az algyői vasúti állomásfőnök?!...

Nem ösmerem, nem tudom ki lehet, Algyő nagyon kis állomás, bizonyára ő sínes nagy rangban, de az bizonyos, hogy ha miniszter lennék, azt a jó magyar embert példának állítanám a többi elé.

Kecskemét.

Pócsy Györgyné.

Hiszek egy Istenben.

Hiszek egy hazában,

Hiszek egy isteni örök igazságban,

Hiszek Magyarország feltámadásában. Amen.

A FENSÉGES NÁDOR-CSALÁD ÖRÖME.

Igaz nagy örömről emlékezünk hiven! Anna hercegasszony, ki nekünk oly drága, szép leánygyermeknek, édes Margitkának adott új életet és ez ajándékkal csodás érzéseket az ifjú apának, fenséges férjének, József Ferencünknek.

Boldog, igaz öröm e parányi gyermek az egész országnak, az egész nemzetnek! Hisz a nádor-család, legmagyarabb család, minden öröm-búja közös a magyarral. Bánatban, örömben, tenger szenvedésben szervesen szorosan összeforrt, összenőtt e fenséges család hű magyar népével, szép magyar hazánkkal!

Magyar asszonyoknak erős szövetsége — százszor százezeren hű magyar asszonyok, sok-sok édes anyja — úgy érezzük, valljuk, nekünk külön öröm ez a kedves leányka, hisz' az édesanyja magyar asszonytestvér!

Jó Istenünk áldd meg! Áldd meg e gyermeket! Benne és általa fenséges szülőit, a nádor-családot s a magyar nemzetet. Amen!

A BUJDOSÓKÖNYV PÁRISBAN.

A Magyar Asszony 1924. évfolyamában megemlékeztünk már arról, hogy a Revue Universelle című folyóirat részleteket közölt a Bujdosó könyvből, s a két fordítónak, Marcelle Tynaire-nek és Paul Eugène Régnier-nek bevezető tanulmányaiból.

A nyár folyamán nagy öröm ért mindnyájunkat: a Plon-Nourrit-cég könyvalakban adta ki Tormay Cécile országos elnökünk immár világszerte híres könyvét.

A francia fordítás művészi hűséggel és szingazdagsággal adja vissza az eredetit, amit nem is csodálunk, mert hiszen egy kiváló francia író nő s egy beigazoltan pompás stilisztá vállalkozott a Bujdosó könyv átültetésére.

Marcelle Tynaire asszony első volt azoknak a fiatal francia leányoknak sorában, akik oklevelet kaptak a Sorbonne bölcsészeti karán. Írói hajlama korán megnyilatkozott s 1900-tól kezdve egymásután szerepel regényeivel, amelyek közül a Hellé, L'oiseau d'orage, La rebelle című alkotásai általános tetszésre találtak. Legnagyobb szabású műve eddig, amely mondhatni világhírűvé tette, La Maison du peché, amely megrázóan festi a szerelem és a vallási kérdés összeütközését. A francia kormány a becsületrend lovagjává emelte az írónőt, de ő lemondott a kitüntetésről azzal, hogy a háborús Franciaország első hősei nem az otthon szorgoskodók, hanem a fronton vérző katonák. Tynaire asszony, akinek Julien Tynaire, a neves graveur a férje, előharcosa Franciaországban a keresztény feminizmusnak.

Amíg Marcelle Tynaire Tormay Cécilehez fűződő barátsága kapcsán szerette meg Magyarországot, a másik fordító, Paul Eugène Régnier magyar földön született, nevelkedett s a szülőföld szeretetével ragaszkodik hazánkhoz. Édesatyja az 1870—71-es francia-

német háború után jött Budapestre, ahol nyelvtanítással foglalkozott s itt is vett feleségül egy francia tanárnőt. A fiatal Régnier a középiskolát Budapesten végezte s csak egyetemi tanulmányaira utazott Párizsba. Kedves terve volt, hogy vagy a budapesti egyetememen szerezzen francia tanszéket, vagy a párizsi Sorbonneon legyen a magyar irodalom tanára. Súlyos betegsége azonban tanulmányai félbeszakítására kényszerítette, alig épült fel, kitört a világháború, amely egyelőre véget vetett minden messzesemenő tervezésnek. A béke megkötésekor végképen búcsút mondott Magyarországnak, hogy — mint írja — szószólója legyen Párizsban *szülőföldje* — és *hazája* kiengesztelődésének. Ez a szándék vezette őt a hírlapírói és írói pályára. A legelőkelőbb francia és angol lapokban ismerteti Magyarországot. Az *Opinion* c. tekintélyes folyóirat egyik legutóbbi száma is hosszabb cikket közöl *Paul Eugène Régnier* tollából *Magyarországról*. A cikk, mely nagy szeretettel ismerteti állapotainkat, ezt a címet viseli: *Az újjászülető Magyarország*. Szembeállítja ebben az osztrákoknak a békeszerződés miatt való langyos békétlenkedését a magyarok erős hittelteljes tiltakozásával. „A polgári osztály, — írja tovább, — amely retentő sokat szenvedett Kun Bélának és társainak proletárdiktatúrájától, most erejének tudatára ébredt és szervezkedett a bolsevisták felforgató propagandája elleni küzdelemre. *Tormay Cécile*, a hírneves regényíró, aki olyan megkapóan írta le a bolsevizált Magyarországot martiriumát, *többször magyar asszonyt tömörített maga köré*. Képviselve vannak ebben az egyesületben a társadalom minden rétegének asszonyai, akik azon igyekeznek, hogy házi tűzhelyükben folytatott tevékenységükkel készítsék elő a *megszárazott és megcsönkített haza újjászületését*. Példájukat követték a férfiak is. Megszámlálhatatlan hazafias, vallásos és kulturális társaság alakult, amelyek célja mind az, hogy az ország jövőjén munkálkodjanak.“

Mint fordító is nyílegyenesen halad *Paul Eugène Régnier* felfelé. Petőfi Sándor centenáriumaikor ő fordította le franciára azt a kis *Petőfi-kötetet*, amely a francia könyvpiacra villámgyorsan elfogyott. A Párizsban rendezett nagy Petőfi-ünnepség előkészítő bizottságának hivatalosan titkára volt, *de valójában az egész ünnepséget ő rendezte*.

Most az a terve, hogy *Tormay Cécile* eddig legszebb munkáját, a Régi házat fordítja franciára és Párizs színházaiba bevezeti az üzleti szellemű magyar exportdarabok ellensúlyozására az igazi magyar dráma képviselőit.

A francia fordítás egy példányát a szerző és a két fordító hódolatteljes dedikációval felajánlotta *Horthy Miklós* kormányzónak, aki őszinte, meleg elismeréssel fogadta a munkát.

A Bujdosó könyv terjedése nagy magyar öröm és nagy magyar győzelem, mert szerzőjében a jelen magyar irodalom egyik legkiválóbb képviselőjét és az igazságtalanul letipott magyar nemzet ügyének meggyőző szószólóját ismeri meg a külföld.

CSILLAG TERÉZ.

Ritkul a sor. A régi nagy művészgárdából már alig egynéhányan vannak. Egymásután mennek; és szegényedik a magyar színművészet. Legjobban a Nemzeti Színház. S velük múlik ki onnan az ő nemes, tisztult játéktílusuk.

A nagy gárdához tartozott Csillag Teréz is. A nyolcvanas, kilencvenes évek s a századelő ragyogó korszakának ő volt egyik legszebb fényű csillaga. Előbb utólérhetetlen naiva; majd az elragadó érett asszony; végül a még mindig bájos nagymama. Akkor volt az, a szalonvígjáték fénykorában. Mikor még a derűs műzsa frivolság nélkül is édesdeden meg tudta kacagtatni azt az igazi műértő közönséget, amelyiknek a művészet szent helye volt az akkori Nemzeti Színház. A Pailleron Kis egerétől a Csiky Nagymamájáig micsoda gazdag skálája volt az a derűs, meleg színeknek s mily közvetlen, finom, nemes játék! Gyönyörűség arra még visszaemlékezni is.

De a magyar asszonyok lapjában, „*A Magyar Asszony*”-ban maga a művészet még nem elég jogcím a megemlékezésre. Ahhoz egyéb is kell. És benne megvolt az az egyéb is.

Azokban a sötét napokban, mikor a magyar lelket itthon idegen orvizek fojtogatni kezdték s az orvul legvilkolt legerősebb ravatalát elkerülve, férfiak sápadtan bujdosnak s a hazafiérzésnek csak egy marék gyöngé nő mert hangot adni, — azokban a sötét napokban, — az ő neve is ott volt azon az *első listán*, a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének legelső felhívásán.

Mi nemesak a feledhetetlen művésznő, — mi a *nagy magyar asszony* emlékét tiszteljük e sorokkal. *Geöcze Sarolta.*

A MAGYAR FÁJDALOM VÁNDORÚTJÁN.

Vándorbotot vett a kezébe a magyar fájdalom. Göröngyös útból hol innen, hol onnan, zokogó erdőkből, lázongó falvakból, néma városokból küldi el könnyeit.

Vándorúton.

Almodom-e? Vagy itt járok, itt járok én bérceid között csodaszép...? Hát én vagyok az, aki ebben a kis falucskában találkozom Klárikával?... Hogy ki ez a kis leány? A haja úgy ragyog, mint a napsugár és a szeme olyan fekete, mint a legsötétebb éjszaka. Négy évet számlál. Szegényes ruhácska van rajta. Egy lomos falusi udvarban az anyjánál csirkét vásárolunk. A gyerek mellett áll. Gondolom, — nem is gondolok semmit, hanem pillanat alatt ráborítom a kalapomat védő hosszú, fehér fátyolt és azt mondom neki: „Te most menyasszony vagy, jaj, de szép vagy, Klárika!” (Gyönyörű volt!) Arca kipirult a büszkeségtől. Ránéz az anyja, csodálkozik: „Hát te menyasszony vagy?” Sohasem láttam boldogabb arcocskát! Aztán megfogja kis meleg kezével a ruhámat és el nem enged többet, végig kísér a falun. A fátyol időnként ráborul és ő egy mesevilág édességét élvez.

Mondom egyszer neki: „Hát te mit adsz nekem, te kis menyasszony? Hallom övodába jársz, ott verset, mesét tanulnak, tudsz-e verset?” „Tudok, — mondja és máris mondja.

És most jön a tragédia! A kis leány, a gyermek a bitorlók nyelvén! Imádhozza a Miatyánkot. Kérdezem, igazán reszkető szívvel kérdezem Klárikát: Magyarul *nem* tudod?! Azt feleli: *Nem!* Mondom az anyjának, hát hogy van az, hogy Klárika *nem tud magyarul imádkozni?* Hiszen maga magyar asszony? ... Azt mondja: Sok a gyereke, nehéz a munkája. Mezőn dolgozik. Óvodába adta Klárikát és olyan kedves az a kisasszony, úgy szereti a gyermekeket!

Az a kisasszony kedves, mert nagy nemzeti sovinizmus hevít! Szent tűz égeti a szívét, mert nagy célt lát maga előtt és folyton látja. És látják valamennyien ők és azért erősek. Látják és akarják! Egyszerű nyelven ezt megmagyarázom Klárika édesanyjának és a szívem nagyon fáj. „Hiszen megtanítom én magyarul is imádkozni, hát hogyan tanítanám...” — válaszolta.

Ők, akik most ott uralkodnak, minden magyar falucskában óvodát állítanak és csalják, csalogatják oda a *mi* gyermekeinket és az ő nyelvük könnyen ragad.

Klárika nem engedte el ruhámat, kezemet, amíg csak a falucskában tartózkodtunk. Búcsúzóul ráborítottam a menyasszonyi fátyolt.

Istenem! Hát hogyan lehetne a magyar gyermekeket megmenteni? Magyaroknak!!?

Jártamban-keltemben, *megszállt területen* bemegek egy kertbe, jó barát kertjébe, régi tanulótlárs virágos kertjébe. Talán nem is abba, virágos udvarnak kellős közepébe. Szétnézek, szétnézek s már dobog a szívem, már feszül a lelkem... Liliomkoszorú, *fehér* liliomból fogja körül szépen, hófehér, ártatlan, öröktiszta fényben! Mögötte *zöld* bokrok szép finom szővessel sorakoznak sorba. S a közepen, ott a kellős közepében tiszta kis udvarnak, mint valami ékszer, *tűzpiros* látomás, égő csipkebokor, *muskátl*i virágok égnek a napfényben! Mit tegyek még hozzá? Akik benne járnak, akik benne élnek ott a kis udvarban, ott a szép kis házban, ők sokat szenvednek, ők sokat álmodnak, várnak, imádkoznak...

Aldja meg az Isten minden jó magyarnak minden imádságát, minden reménységét, piros muskátllal, fehér liliommal, örökzöld reménnyel ékesített kertjét.

Aradon ott áll a csonka talapzat s már nincs rajta a *tizenhárom vér-s tanu* tanuságtétele a honszerelemről, magyar szent halálról...

De rajta van jobban, ki ne látná ottan? Sohasem állt azon olyan büszkén, szépen, olyan fenségesen, olyan magasztosan, oly erős-erősen sosem állt úgy rajta, csonka talapzaton a tizenháromnak felséges szép szobra! Ki ne látná rajta? A magyar ott látja, s ez nem álomlátás! Isten így akarja! Isten akaratja.

Hisz amikor ott volt, hisz amikor ott állt, magyarok közt sokan, sokan meg se látták, észre sem is vették. De most látják, látják, epedő és kérő és sürgető szemmel mindörökre látják. És oda kerülhet, oda a helyébe az Avram Jancunak, magyarpusztítónak rettenetes szobra. — Ott a tizenhárom, mégis ők állnak ott s világgá hirdetik fenséges szeliden, hogy az övék minden: a honszerelemnek, az örök életnek minden dicsősége, magyar feltámadás!!

Aradon ott áll a csonka talapzat s már nincs rajta a Kossuth-szobor, Kossuth Lajos szobra. De azért ott van és mindnyájunknak azt izeni folyton, amit akkor izent, azt: hogy el kell menni!

Sohasem volt Kossuth Lajos olyan erős mint most, amikor a szobrárt

lefejezték. *Nem akadt oláh kéz, nem mert hozzányulni.* Hát hogyan vegyék le?! Hiszen a szelleme, rettenetes szellem, az őrzí, az áll ott. Nem akadt oláh kéz, nem mert hozzányulni a nagy őserőhöz, ősmagyar erőhöz! Senki, senki, senki, Nagy-Romániában.

Olasz munkásokat kellett hát hozatni, azoknak csak szobor ott az a köember és más egyéb semmi. Azok hát levették.

S azzal, hogy levették, erős-erősebben, örökre-örökre, százszor erősebben újra odatették Kossuth Lajos szobrát.

Th.

BLAHÁNÉ — HETVENÖT ÉVES.

Még ha olvassuk, ha látjuk, halljuk, tudjuk, akkor sem hisszük el... Elhiszük... de nekünk örökre ifjú, szép, gyönyörű, legbájosabb, legedesebb, örökifjú marad ő a művészet csodás hatalmának, újra- és újrateremtő erejének varázsával.

Neki még egy, még egy hatalmasabb fenntartó, építő, ifjúságot, szépséget osztogató patrónusa is van: *a színmagyar művészet!*

Ők ketten szent szövetségben találkoztak, összeforrtak, összenőttek és egy egész nemzetnek, népnek osztogatták boldog örömeiket a kincseket: a szépet, a jót, nagyot, igazat, a magyar faj kiválóságának öntudatát.

Amikor izzig-vérig magyar művészetével meghódította nemzetét (*hányan lettek magyarrá ő általa!*), akkor sokszor egymás után megkívánta őt a nagyvilág és el akarta hódítani magának, mint annyi, annyi magyar östehetséget!

De az ő szívébe mélyen belevészte a költő az ígét: „A nagy világon *e kívül* nincsen számodra hely”.

Isten megáldotta érte, az ő művészetében sohasem állt be hanyatlás. „Tündérlak Magyarhonban”-tól egészen a „Nagy-mamá”-ig egy felséges diadalút volt művészi élete, hegyre, magas csúcsra vezetett, ahonnan messze ellátott és láthatta onnan egy hálás nemzet — nemzedékek — rajongó szeretetét és nagy tisztelését.

Mondjuk meg neki az ő ünnepnapján, hogy senki soha annyi örömet nem szerzett fájának, nemzetének — talán az egész világon sem — mint ő a magyarnak és ezzel beírta nevét a magyar történelem örökéletű könyvébe.

A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége szeretettel üdvözölte őt ez alkalomból.

„A Magyar Asszony” e helyen hajtja meg előtte a zászlót, amelyet száz és százezer hű magyar asszony lelke emel a magaságok felé!

Szülők figyelmébe!

Stégerné Máchik Iréne (Budapest, Ullői-út 14. szám, III. emelet 6.)
15 növendék számára magáninternátust nyitott tanulmányaikat Budapesten végző vidéki és megszállt területi úrilányok részére. Teljes ellátási díj napi ötszöri étkezéssel havi két és félmillió korona. Az internátus az egyetemi épületek közelében van.

AZ ANYÁKAT KELLENE LEÁNYAIK OKOSABB NEVELÉSÉRE NEVELNI!

Hallom, hogy az új iskolai tanterv már a III. eleminél kezdi a háztartástant, kertészkedést tanítani és gyakorlati bemutatásokat is ír elő. Hallom, hogy a vidéki apácazárdák (óh, azok az áldott intézetek!) sorban rendeznek be kis gazdaságokat és nem ritka dolog a kedvesnővért igáskocsin, zsákok közt ülni látni. És tapasztalom e végre=valahára helyes útraterés gyakorlati eredményét, amikor a napokban egy elkényeztetett egyetlenke állít be hozzám, aki eddig kilenckor kelt, énekelt, zongorázott, ásított és unalmában az arra járó fogatokat nézte... és így szól:

— Férjhez megyek néném, és a kétéves gazdasági tanfolyamnak köszönhetem, hogy *nem félek szegény ember felesége lenni!* Ideálom egy szép kis kert, egy gazdag baromfiudvar, egyelőre van már egy házinyulam!

És az ilyen helyes útra tért okos lánynak is olyan volt az anyja, aki csupa szeretetből igen megnehezítette az iskola eredményes munkáját.

— Lányom gyenge szervezete nem bírja az ilyen korai kelést, — írta megbotránkozva, mikor hírvül vette, hogy az iskola kilenc óra helyett hatkor csengeti fel növendékeit.

— Fiatal lányok ne bánjanak nagy állatokkal, — szól az újabb szentencia, — mikor a lány eldicselkedett, hogy már tud fejni!

— Lányom nem marhahajcsár, — írta a másik mama — mikor leánya leveléből kivette, hogy baromfihetes korában kötelessége naponta egy órát legeltetni a telep lábujában a kis libákat és a tehének is ott ropogtatják békésen a füvet mellette.

— Nem neveltem cselédnek a lányomat — szól és mint a forgószél jött és elvitte a drága csemetét — a negyedik anya, mert lánya levelben panaszkodott, hogy konyhahetes korában a kávéscsészéket el kell mosogatni.

— Hát asszonyom, ön sohasem mosogat — kérdi csodálkozva az igazgatónő — mert akkortájt mesélte neki társaságban egy

Szülők figyelmébe!

Nagy Emil v. igazságügyminiszter felesége, dr. Göllner Mária, elhatározta, hogy gyönyörű fekvésű kissvábhegyi villájukban internátust nyit 6—8 éves kislányok és 6—18 éves leányok részére. A három és fél holdas óriási parkban, a magas fenyők alatt tanulnak és játszanak a gyermekek. A felséges kilátás, a remek budai levegő, a minden kényelemmel berendezett villa mind-mind biztosítják a gyermekek egészséges fejlődését. Az internátus közelében három iskola van, és pedig dr. Domokos Lászlóné Új Iskolája, melyről egyszer hosszabb cikkben emlékeztünk, községi fiú- és leány elemi iskola, és a Baár Madas ref. leánygimnázium.

A penzió évi díja 1200 aranykorona, az internátusi tandíj (korrepetálás, német, francia, angol nyelv) 500 aranykorona, mely két részletben fizetendő. (Egy hónapra két és félmilliónál valamivel kevesebb esik.)

Azt hisszük, hogy a vidéki szülők, akiknek nagy gondot okoz gyermekeik helyes és egészséges nevelése, nagy örömmel fogadják a kegyelmes asszony elhatározását.

miniszterné, hogy az esztendőt mosogatással végezte, ne maradjon semmi piszkosan az Újévre.

— Az más — torkolta le az anya.

— Uram Isten, tán főhercegnő adta ide inkognitóba a lányát — riadozott magában a jámbor vezető, de aztán megnyugodott.

A jó asszony — az igazgatónő — abban a nem kis hibában leledzik, hogy nem tartja számon a szülők társadalmi állását, beéri azzal, hogy a növendékei lelkületét kísérje figyelemmel. Sietett hát az anyakönyvet felütni, micsoda álnév alatt íratta be Annunziata főhercegnő a lányát?

— Nagy Mariska — atyja raktárnok — felelt csúfondárosan az anyakönyv — — mert hát Keleten vagyunk!

A keresztretjtvény meg van fejtve: Egyelőre ne a lányoknak alapítsunk gazdasági és háztartási iskolákat, *de az anyákat neveljük*, hogy a munka nem szégyen, hogy a munka áldás és dicsőség, hogy nem hiába futottak a fiatal magyar gavallérok Vanderbilt Gladys elől, mikor az ura Magyarországra hozta, mert mindegyikhez azt a kényes kérdést intézte:

— Maga mit dolgozik?

Szilassy Zoltán amerikai tanulmányútról szóló jelentésében olvasom, hogy többi között meglátogatta Dalrimple urat, egy 30.000 holdas farmert. A vasúti állomás üres, nem ácsorog annyi kisdolgyú ember ide-oda, mint nálunk. Kocsi sem várja, csak a távolból látszik egy kendőlobogató úr, amint gyors ügetésben hajt az állomás felé.

— Bocsásson meg a késedelemért — ugrik le a bakról a szíves házigazda —, nálunk aratás van, mindenki munkában, parádés kocsisom nincsen, magam hajtottam ön elé.

A megdicsőült nagyasszony, Pálffy Pálné Károlyi Geraldine, a munkáslányok védője, írt egyszer e sorok írójának, jöjjön sürgősen hozzá.

— Nem mehetek, drága grófnőm — volt a válasz —, mert nagy mosás van a házamnál és tudja-e, hogy az mit jelent egy polgári háztartásban? Azt jelenti, hogy magam főzök, magam takarítok, magam vásárolok, magam szolgálom ki a mosónőt, a férjet (jó férj mellett a mosónő az elsőség), a gyermekeket, magam mosogatok és hozom rendbe a konyhát.

Mikor másnap felkerestem, fürkészsze nézi a kezemet.

— Meri állítani, hogy ilyen kézzel szokott mosogatni?

Bizonyára nem látott még ilyen közlelől mosogató kezeket.

— Merem, nem szégyellem, mi kifogása lehet ellene a grófnőnek — volt a dacos válasz.

Nem felelt a drága nagyasszony, csak felállt, roskatag öreg tagjaival odajött hozzám és homlokon csókolt. Akkor először és utoljára...

Hogy az intenzív háztartási és gazdasági munka milyen csodásan fejlesztő hatású a női lélekre, az szinte hihetetlen! A petyhüdt-izmu, lustálkodásra hajló, léha vagy aluszékony kamaszlányokat izmossá, fürgévé, komolyabbá; a duzzogó természetűeket mosolygóvá, a szeleskedőket előrelátóbbá csiszolja a minden testi és szellemi erőt folyton működtető, ezerárnyalatú munka. A sok eset leg-

újabbja például egy elhanyagolt nevelésű hadiárva. Esetlen, éretlen, hihetetlenül ügyetlen, modortalan lányka, aki szinte kétségbeejtette vezetőit, akár a kertbe, akár a konyhába, akár a baromfitelepre, akár az eladáshoz osztották be. Már-már azon gondolkozott a vezetőség, ne jelentse-e a népjóléti minisztériumnak, hogy teljesen alkalmatlan e pályára... De aztán észbekapott: Hiszen gyöngye tüdejével éppen azért bízták rátk, mert más pályán tönkremegy.

Nem telt bele egy év: a gyenge leány hatalmasan kifejlődött, bedagaszt három kenyeret egyszerre, a legfáradhatlanabb eladós hetes, aki naponta nem egyszázszázszal számol be boldog igazgató-nőjének.

Allítsunk hát mégis minél több gazdasági iskolát leányaink számára, ne féljünk őket komoly, erős munkára befogni... és frjünk ki nagy díjjal pályázatot:

— *Mi módon lehetne az anyákat leányaik okosabb nevelésére nevelni?*
Özv. Báthory Nándorné.

Báthory Nándorné élvezetes és sok igazságra rámutató cikke bizonyára felkelti a magyar asszonyok érdeklődését a leányok gazdasági nevelése iránt. Azt hisszük, jó szolgálatot teszünk az édesanyáknak azzal, ha egyúttal felhívjuk figyelmüket az alábbi ismertetésre:

A putnoki m. kir. áll. gazdasági felsőbb leánynevelő-intézetről.

Az intézet tulajdonképeni megteremtője Serényi Béla gróf, a széles látókörrrel bíró volt földművelésügyi miniszter, aki Putnokon, a Sajó kies völgyében, az erdős gömöri hegyektől körülövezetten, háztartási iskolát alapított 1913-ban. Az iskola felölelte a gazdaság és a háztartás összes kereteit s több éven át betöltötte nemes hivatását. Az irányító tényezők belátván a beható gazdasági kiképzés nemzetfenntartó jövőjét, az intézetet nagy áldozatok árán átszervezték s nagyszabású, minden kényelmi, egészségügyi és célszerűségi kívánalmakat kielégítő, száz növendék elhelyezésére alkalmas internátusi palotával egészítették ki. Az intézet jelenleg három, parkban elhelyezett épületből áll, ezek közül kettő angol villa-stílusban épült.

Az új internátus hatalmas méreteivel uralja az egész vidéket. Kedvező fekvés, az enyhe klimatikus hatások, a rendszeres munka, az elsőrendű ellátás mind olyan tényezők, melyek a fejlődő szervezet megerősödését előmozdítják. Ugyannyira, hogy gyengébb szervezetű leánykák rövid időn belül lényeges gyarapodásról számolnak be.

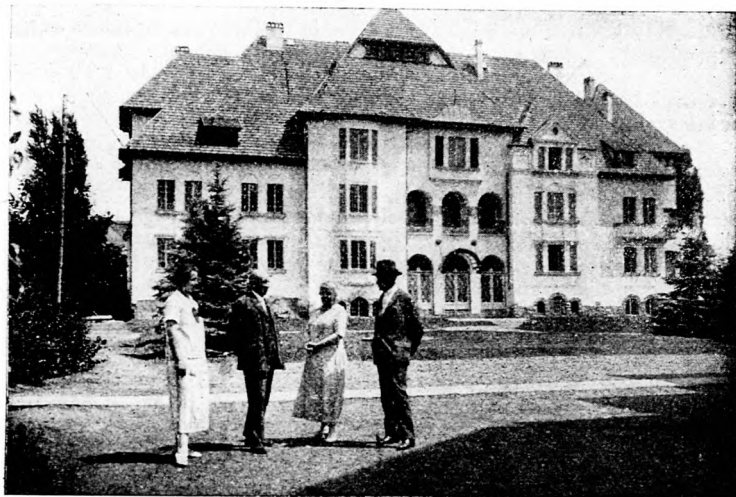
Az intézetbe négy polgári vagy négy középiskolai osztály elvégzése után vétetnek fel a növendékek. A tanfolyam három évre terjed. A tanulók napi elfoglaltsága váltakozik elméleti (közművelődési) tantárgyak, idegen nyelvek, s iparművészeti munkák elsajátításával, zenei tanulmányokkal, testgyakorlással, női sportokkal (úszás, tánc, tenisz, korcsolyázás), de főleg gazdasági és háztartási munkákkal. A testnevelést mozdítják elő a kirándulások a környező szébbnél-szebb erdőkbe s kisebb utazások a környék vidékének megismerésére.

A tanév rendes körülmények közt szeptember 15-én veszi kezdetét s július végéig tart, karácsonykor egy havi szünet. Felvétel iránti folyamodványok az intézet igazgatóságához intézendők. Egyhavi tan- és el-látási díj 1,500.000 korona, amely összeg a nagy használnal dolgozó külföldi intézetekhez viszonyítva mérsékelt.

Gyermekeik boldogulását szívükön viselő szülők nem adhatnak leányaiknak megfelelőbb útvalót az élet számára, mint mély vallás-erkölcsei, hazafias nevelést, kiegészítve gyakorlati tudással s munkaszere-ttel. Az intézet magasnívójú, általános műveltséggel bíró magyar nőket

nevel, akik családi életüket derültté, boldoggá varázsolják. Ez a fő nevelési elv; aki meg akar róla győződni, látogasson el a magyar kultúra végvárába, ahol tudás és munka fennen hirdeti: „igazi boldogságot csak békés, meghitt családi otthon adhat!”

Fuchsné E. Milla.

A putnoki gazdasági intézet főépülete.

TAKÁTS SÁNDOR: MAGYAR NAGYASSZONYOK.

Takáts Sándor hírneves történetírónk, a régi magyar családi élet kutatója, aki már annyi nagyasszony érdekes életrajzával örvendeztette meg „A Magyar Asszony” hasábjain a magyar asszonyokat, most egy új nagyértékű kötettel akar nekünk örömet szerezni.

Magyar nagyasszonyok a címe *Takáts Sándor* végtelenül érdekes, nagyjelentőségű munkájának, mely szeptember folyamán kerül a könyvpiacra. A könyv értékét megvilágítja az I. fejezet e néhány sora:

... *Ezeréves fennállásunk okait* már sokan kutatták. Hiszen csodaszámba megy, hogy a pártoskodás, a gyűlölködés ez ország éczernyi külső veszedelem között is megállhatott. Több jeles írónk kihüvelykezte már fennállásunk okainak jórészét. *De egyről teljesen megfeledeztek. Értjük — a magyar asszonyok multját.*

... Ők a nemzeti hagyományok, szokások és a nemzeti nyelv leghűbb őrei. Ők az idegen módinak és erkölcsnek legnagyobb ellen-ségei. Nem lehet őket rávenni, hogy a hazai földet elhagyják. Még férjüket is folyton hazacsalogatják, tudván, hogy a bécsi szél kifújja az ember fejéből a magyar otthon emlékét. Nekik kész halál lett volna idegen földön élniök. A magyaron kívül más országot látni sem kívántak! A nemzeti érzés mindent átható ereje tölté be

egyéniségüket s egy szál kétségük sem volt benne, hogy az az igaz és helyes élet, melyet ők élnek.

... Aki magyar lelkét föl akarja vidítani s fölmelegíteni, olvassza régi nagyasszonyaink megsárgult leveleit! S ha mélyreható szemmel tanulmányozza azokat, lélekmelegítő és fölemelő hatásukat lehetetlen nem éreznie. Mint a tiszta napfény, úgy ezek is derűt teremtenek.

Őszinték és bizalmasok e levelek, tehát az igazság meggyőző erejével hatnak. Hangjuknak közvetlensége és egyszerűsége csak fokozza hatásukat.

... A levelek, amiket nagyasszonyaink írtak, az ő életük dicsőrete. Többet mondanak, szebben szólnak ezek minden ékes színnél. Szebb és igazabb forrást tehát az ő életük földerítésére keresve sem találhatnánk — a saját leveleiknél. E mellett még az a jótulajdonosságuk is megvan, hogy ezernyi és ezernyi aprósággal szolgálnak a régi magyar családi élet megértéséhez. Így hát műveltségtörténésünknek is elsőrendű forrásai azok.

Ilyen módon az egész nemzetet érdeklő cél e leveleknek s velük együtt íróiknak megismerése."

Örömmel és hálával kell fogadni minden magyar asszonynak ezt a könyvet. Örömmel, mert végtelen nagy nyereség számunkra ez a hatalmas munka, hálával, mert íme, — élénk áll egy tiszteletre méltó, komoly, ősz tudós, aki hosszú, munkás életének nagy részét — *asszonyok*: nagy magyar asszonyok élettörténetének felkutatására szentelte.

Elénk áll, és mély meggyőződéssel, komoly, jelentőségteljes szavakkal kijelenti, hogy Magyarország ezeréves fennállása, törhetetlen egysége a magyar asszonyoknak, a magyar asszonyok tenni kész hazaszeretetének köszönhető.

Komoly szó, nagyjelentőségű. És Takáts Sándor hosszú idő komoly tanulmányozása után, mint egy leszűrődött igazságot mondja ki.

Lesznek talán, akik kételkednek benne. De mi, a szomorú, fájdalmas jelen magyar asszonyai, kik megcsónkított hazánk boldogulásáért törhetetlen hittel dolgozunk: a lelkünk mélyén érezzük, hogy — *igaza van!*

A sok lebecsülő és nembecsülő, az asszonyok munkáját értékelni nem tudó férfi között hálával, nagy hálával nézzünk Takáts Sándorra, aki ezt a nagyjelentőségű szót bátran kimondotta!

Tiszteljük és hálás szívvel szeressük az ősz tudóst, aki sok-sok éjszakáját tette nappallá, hogy a zizegő, elszárgult régi levelekből élénk varázsolhassa, a mult homályából előidézhesse régi nagyasszonyok eddigi ismeretlen életét.

Rójuk le hálánkat, fejezzük ki szeretetünket azzal, hogy Takáts Sándor nagy munkáját komoly elmélyedéssel áttanulmányozva, a sok, dicső életű nagyasszony közül *példaképet válasszunk magunknak*. És — amennyire csakély erőnkben telik — meleg szeretettel azon munkálkodjunk, hogy Takáts Sándor hatalmas munkája, mely a magyar nagyasszony dicsőségét fennen hirdeti, minden magyar család asztalán ott legyen!

D. N. M.

JUBILEUM KECSKEMÉTEN.

A kecskeméti állami polgári leányiskola a mult iskolaév végén ünnepelte fennállásának 50 éves évfordulóját.

Szép meleg ünnepség volt; Kecske-mét városának szinte lelki ünnepe. Mondhatnám országos jellegű

Hálaadó istentisztelettel kezdődött, minden felekezet a maga templomában dicsérte az Urat, S oly megható volt, mikor a tanári testület római katolikus tagjai, élükön igazgatójukkal, valamennyien az oltári szentséghez járultak. Azután ünnepi közgyűlés volt, amelynek két kiemelkedő száma: *vitéz Orbán Nándor* igazgató lélekemelő nemes patinájú beszéde és *Faragó Béláné Szalontay Margit*, az intézet legrégebbi és mondjuk legkiválóbb tanárának előadása az iskola összefoglaló történetéről. Mindkét beszédnek nagy hatása volt a jelenlévőkre. Faragóné, méltóan az iskola oly mély nyomokat hagyó nevelő szelleméhez, különösen azt a rejtett pedagógiát érezte meg előadásában, amely élető eleme az igazi leánynevelő polgári iskolának. Nöies, finom, tartalmas, értékes volt ez a beszéd. Nem múltó hatása.

Falta Irén, az intézetnek egyik kedves volt növendéke, Muraközy Gyula „Páthy Károly emléke” című megható verses emlékezősét adta elő finom megértéssel. Az egész ünnepet átszötte *Páthy Károly*, volt igazgató, jeles, érdemes, kitűnő pedagógusunk élő emlékezte. Iskolát alapított ő ott, nemcsak polgári leányiskolát, hanem magasrendű életiskolát, ahová a kecskemétiék tanulni jártak. Rendkívül megható volt a sírjánál elhangzó hálás, nagy érdemeit melegen összefogó szép beszéd, mellyel *vitéz Orbán Nándor* áldozott a nagy igazgatónak.

Sokan, az egész ország küldött sok szép üdvözlőletet. A közoktatásügyi kormány magas elismerését levélben tolmácsolta. Városok, egyesületek, intézmények küldöttségileg képviseltették magukat.

A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége sem hiányzott a lelkes üdvözlők sorából. *Berta Ilona* mint kiküldött verses szavakban szölt a nagy multú iskolához. Kiemelte, hogy a magyar asszony lelke teljes vértetben mindig egyforma kitartással küzdött, dolgozott ez iskolában a magyar női eszmény megvalósításáért. Azután így folytatta:

„Nagy magyar asszonyok üdvözlőtet hozom,

*Tormay Cécil*nek neve is fogalom.

Azt üzeni ma e kedves iskolának,

Minden növendéknek, minden munkásának:

Valami nagy erő van itt Kecske-méten,

Ami tiszteletet vált ki a szívekben

Ország-világszerte. Valami nagy erő,

Csodálatos, bátor, alkut nem ismerő

és rendíthetetlen, örök honszeretet,

Ezzel visszavesszük mind, ami elveszett!”

Este a színházban rendkívül nagy érdeklődés, a szeretet számtalan kedves megnyilatkozása közepette előadta a volt és a jelen növendékek óriási serege — négyszáznál többen szerepeltek — *Torday Grail Erzsébet* nek ez alkalomra átalakított országosan elismert

A nap szakai

című allegórikus játékát dalokkal, táncal élő és mozgóképekkel. Minden kis szereplő elsőrangút adott, a nagyobbakról nem is szólv. *Hajnal, Nappal, Alkony, Éj, Az ifjú álma, Hajnalcsillag, Hajnalsugarak, Nap, Napsugarak, Hold, Csillagok, Lepkék, Angyalok, Arató fiúk és leányok* és az énekkar, mindmegannyi bájos fiatalság, mosolyt, könnyet csalt ajkakra, szemekre.

Boldog ölekezése volt e szép előadás a magyar lélek, a magyar szívnek Nagy-Magyarország visszaállításának örök nagy vágyával! *B. I.*

Végig végig Szép-Magyarországon

(A Turán Regőcsoport misorából. — Eötvösi jog fenntartva.)

Stzővegét és zenéjét szerző: **Farkas Dezső.**

Lassú csárdás.

mf

1. } Vé-gig-vé-gig Szép-Ma-gyar-or-szá-gon {
 2. } Meg-fuj-ják a trom-bi-tá-kat új-ra,
 3. } Ha még-egy-szer bol-dog i-dő-jár-ja
 Ha be-bo-rult a ma-gas ég bolt-ja,

Ré-git } húz a ci-gány mu-zsi-ká-ja,
 Vi-gat } El-me-gyek én na-gyon mesz-sze út-ra.
 Bú-sat } Ka-to-ná-nak for-gan-dó a sor-sa.

rit. *a tempo* *mf*

f } É-des a-nyám, ked-ves é-des a-nyám {
 A Te-rem-tő Nagy-Úr-Is-ten áld-ja, Hal-lom már, hogy
 Vi-rá-gos lesz a-mi fa-lunk tá-ja, Ró-zsát tű-zök
 A ró-zsá-nak le-haj-lik az á-ga Sir-hal-mom-ra,

f } men-nyő-rög az á-gyú Ma-gyar-or-szág csonka ha-tá-rá-ba!
 kis-ka-la-pom mel-lé Sza-bad-sá-gos, sza-gos bok-ré-tá-ba!
 szo-mo-ru fej-fám-ra Ma-gyar-or-szág csonka ha-tá-rá-ba!

Horthy apám!

(Turmezey László)

(A Turán Regőcsoport műsorából. — Eliádási jog fenntartva.)

Lassú csárdás.

Szövegét átírta és zenéjét szerző: **Farkas Dezső.**

1. } mi dü-bög az Ud - va - ron, ud - va - ron?
 2. } Hort-hy a-pám, mi ri - kolt a Ha - tá - ron, ha - tá - ron?
 3. } mért zör-get-nek Aj - tó - don, aj - tó - don?

El - mon - dom, el - mon - dom: Ti - zen - két - szer ti - zen - két - szál } Mar - kos ko - vács le - gény - Trom - bi - tá - som a - zért } Ap - ród hoz - za az én

Pön - ge - pön - ge - pön - ge - ti a Nagy ül - lön a va - sat Szél - től el - lett kar - csu - lá - bú,
 Zón - ge - zón - ge - zón - ge - ti a Ro - po - gós in - du - lót, Min - den - fe - lé egy vég - té - ben,
 Csil - lag - csil - lag - csil - lag - fé - nyes Su - ho - gó szab - lyá - mat, Fel - kö - tőm én, el - me - gyek én,

I. II. Pat - kót kap, pat - kót kap!
 Ri - a - dót, ri - a - dót!
 Ha - zá - mat, ha - zá - mat!

Nyur - ga - nya - kú fé - hér lo - vam Szik - ra - ve - tő, a - rany - szó - ges Pat - kót kap, pat - kót kap!
 Hat - van - há - rom vár - me - gyé - ben Kő - rös - kö - rül meg - fű - ják a Ri - a - dót, ri - a - dót!
 Meg - men - tem én, meg - vé - dem én Gyönyö - rü szép, ke - rek ma - gyar Ha - zá - mat, ha - zá - mat!

ELBÚCSÚZOTT A HORTHY-KOLLÉGIUM IFJÚSÁGA.

A Magyar Asszony legutóbbi számában e cím alatt megemlékeztünk arról, hogy a Horthy Miklós-kollégium 1924—25. iskolai évben végzett ifjúsága június 20-án búcsúzott el a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségétől, amikor is a Szövetség rózsautcai székházában vendégül látta a búcsúzó ifjúságot és a kollégium vezetését. Tudósításunk kiegészítésül közöljük *Pálmai Lenke* c. főigazgatónak, a Horthy Miklós-kollégium ifjúsága gondozójának beszédét, mellyel a MANSz nevében búcsúzott az ifjúságtól:

„Hálát adok a mindenható Istennek, hogy közvetlen szemlélője lehetek annak a nagy jóakarotnak, szeretetteljes gondoskodásnak, amellyel a kultuszminiszter úr öccsellenciája és a MANSz az egyetemi ifjúság, közözelebről a Horthy Miklós-kollégium ifjúsága iránt viseltek.

E kedves, lélkemnek jóleső munkakörben szerzett tapasztalataim után tanúságot tehetek arról, hogy a nevezett kollégium ifjúságának legnagyobb része emberfeletti erővel és küzdelemmel készül a reá váró nehézőjövendőre.

A MANSz a küzdelem útján rohanó ifjúságot egy pillanatra megállítja, hogy asszonyi lelke üdeségével felriissítse és a további küzdelemre a siker reménységével megerősítse.

Ezt a kedves alkalmat felhasználom arra, hogy mint a Horthy Miklós-kollégiumban a MANSz képviselője, az ifjúság mélységes háláját és köszönetét fejezzem ki gróf *Klebelsberg Kunó* öccsellenciájának, akinek országos gondjai közepette is szíve és ajtója mindig nyitva áll a magyar ifjúság és azok számára, akik az ifjúság érdekében kopogtatnak nála, mert ismeri azt a nehéz helyzetet, melyben szenvedő fajunk tanulni vágyó ifjai a mai viszonyok között élnek és mert tudja, hogy a nemzetek nagy küzdelmében a magyar ifjakat a tudásban és a jellemében kell odafeljesztünk, hogy magyar fajunknak értékes munkásai és a nemzetek versenyében a magyarságnak méltó képviselői lehessenek.

Hálámot fejezem ki gróf *Klebelsberg Kunó* öccsellenciájának, a MANSz kulturális bizottsága elnökének és *Tormay Cécile* öméltóságának, a MANSz országos elnökének, akik a diákszenvedés enyhítését a magyar ügynek tekintik és a küzdelmet ezért a szent ügyért a legnagyobb megértéssel támogatják.

Hálával kell megemlékeznem a vidéki magyar asszonyokról is, akik a kollégium egy-egy szobájának védnökségét elvállalták és fiaikról anyai szeretettel, jószággal gondoskodtak.

En biztosíthatom a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr öngyéméltóságát, a MANSz vezetését és a vidéki nagyasszonyokat, hogy a gondozásukba vett ifjúság nem lesz hálátlan, mert magyar szívének minden dobbanása, fennkölt szellemének minden gondolata, acélos izmának minden mozdulata annak a nagy, szent eszmének feltétlen szolgálatában áll, amely a magyar asszonyok lelkében kiirthatatlanul él, nő és erősödik és amelynek ma legméltóbb megtestesítője és személyesítője öfóméltósága, Magyarország történelmi jelentőségű kormányzója, akinek neve díszíti kollégiumunk homlokát.

És most tihozzátok szólok, kedves ifjúság. Közületek vannak, akik részesei voltak annak a szomorú küzdelemnek, melynek fenséges epizódjai ellenére nemzetünk elbukott; de vannak, akik alig érzik, hogy nemzetünk felett egy történelmi fordulópont szomorú korszaka suhan át. Azt azonban mindnyájatoknak kell tudnia, hogy e dicső múltú nemzetnek, ha élni akar, minden rangú fiai egy eddig ismeretlen, nagy, nehéz megpróbáltatás előtt állanak.

Ti, akik a nagy tömeg kiválasztottaiként a felsőbb oktatás áldását

élveztetek és annak előnyeit a jövőben is élvezni akarjátok, számot kell, hogy vessetek azzal, hogy egyetemi tanulmányaitok befejeztével nem fejezhetitek be a szellemi kincsek gyűjtését, mert nektek ezekben a kincsekben minél gazdagabbnak kell lennetek. Nektek számot kell vetnetek azzal, hogy ti a tudományban való felvértezettekben nem egyéni hasznot kell, hogy keressetek, hanem a ti kincseitek ennek a megcsönkített, szegényre, koldussá lett országnak a kincsei.

Ti ezt a kincset zsugori módjára nem rejtethitek el, ti azt a kincset, amit erkölcsi felfogástok, nemzeti érzétek, tudományos felkészültségtek jelenteni fog, nem rejtethitek véka alá, hanem oda kell adjátok, oda kell, hogy szórjátok, ahol ez a szegény, árva nemzet annak szükségét érzi.

Bárhova vet benneteket a sors, keresztény világfelfogástokban megingathatatlanok, az önzetlen, becsületes munkában, kötelességeitek lelki ismeretes teljesítésében határt nem ismerők legyetek.

Nemes munkátokban a magyar asszonyok megértő szívére, segítő kezére Csonka-Magyarország minden kis falujában számíthatok, mert a MANSz célja a ti céljaitok, törekvése a ti törekvésetek.

A magyar asszonyok és a magyar ifjúság egyetértő munkájára Isten áldását kérve, mondok a MANSz nevében a Horthy Miklós-kollégium abszolváltnak ifjúságának Isten hozzádot."

GYERMEKROVAT.

Képek a gyermekszobából. — *Virágjakadás.*

Elmúltak végre a ködös téli napok, ólmos, hideg délutánok emléke nem nchezedett már a legénykére, a tavasz első mosolya végigsuhant a házon. És az első gyöngye napsugára nemcsak a kert alvó bokrai mozdultak meg; a gyermekszoba elfüggönyözött sarkában, egy szalagos, túllfodoros kosárban ösztönös mozdulattal lódult két kis rózsás ököl a meleg fény felé, a téli hónapok csöndes vegetálása után tudatos fejlődésnek indult Isten kertjének legszebb rózsabimbója: kicsi Mária.

Két nagy kerek szemében felvillant az első mosoly, már megismerte anyikát, a göndörszörű bárányt, a tejesüveget, no meg — a kis bátyját. Ettől a mosolytól tért vissza kis Kari bizalma a testvérkéhez. Mert bizony az első hónapokban Mária sehogysem váltotta be a hozzáfűzött reményeket. Nem lehetett vele sem labdázni, sem karikázni, ő, még elringatni sem volt szabad, szóval semmi sem valósult meg mindából, amit Karica remélt, mikor el-elunva az egyedül játszást, felsóhajtott: „Testvére kelne! Mikor hoz már a golya?”

Most azonban a fiúcska gondolkodni kezdett és a gondolkodás első következményeképen, rózsabontogatás közben egyszerre megszólalt: „Anyikám, mire a rózsák kinyílnak, fog tudni testvére beszélni?”

Igy kezdtük mi ketten tanulmányozni az élet nagy misztériumát: *a fejlődést.*

Figyeltük a gesztenyefa rügyezését, orgonabokrok első levélkáját, meglestük a fészekrakó fecskéket, gyönyörködünk a cseresznyefa pompájában és szemmel kísértük a hasadó rózsabimbót.

És az Ursten szeretete úgy rendelte, hogy az első tulipán virágzására felült a testvére, mikor a hajnalka lila virága felkúszott a kerítés vasrácsára, belekapaszkodott a kerti székbe és felállt, mikor pedig fecskemama fiúcskái vidám csirogással indultak az első nagy légi túrúra, ingadozó, bizonytalan lépésekkel, szemében a büszke öröm csillogásával, kicsi bátyja kezét fogva elindult Marika.

Most már sárgulnak odakünn a lombok, téli álmára készül a kert, idebenn azonban megállás nélkül halad az élet és viszi magával a két kis gyermeket.

Schneider Károlyné.

Pistú, Zsuzsi együtt nyolc évet számlálnak. Jóbarátok. Fegyvertársak. Nagy ütközetet küzdöttek végig. Földön csúszva — jó puha, meleg balaton homok —, dárdákkal — kidőlt szőlőkarók — keresték és találták meg az ellenséget. Aztán piff-puff! Volt püffölés, puffogatás, lövöldözés; parancsok osztogatása Pistú részéről. Egyszer így is szól: „Most ne szólj hozzám, Zsuzsa, nem látod, hogy nagyon messze vagyok tőled, — két lépésnyire volt, — hogy én most ott kergetem az ellenséget.“ Aztán diadal minden vonalon! Csillogó szemek, kipirult arcok hirdetik, lobogják, hogy:

Visszafoglaltuk Magyarországot!!

És azután csönd, szinte értelmetlen csönd. Kutatjuk az okát. Hová lettek a gyermekek? Befordulunk a verandára. Az ebédlőasztal tetején ül a két gyermek. Előttük a falon Magyarország, az édes, szép, drága, mezei virággal megkoszorúzott régi Magyarországnak térképe! Még Szent István napról maradt így. Pistú, az ötéves mutatja egy nádbuzogánnyal Zsuzsina, a háromévesnek: „Látod ezt foglaltuk el, ezt a Magyarországot!“ Imádkozunk, áldást kérünk drága magyar gyermekeink jövőjéért, üdvösségéért! Amen!

A tanulást nem vonjuk le — olyan beszédes ez a kis történet.

— a — a

★

KIS UNOKÁM ELSŐ LÉPÉSEI.

Ejnye, ez a padló
Miért oly tántorgó?
Aztán meg ez a szék!
Elöttem hova mégy?
Mégfoglak mindjárt én,
Te hamis szökevény!
És a padlót rügom:
Ennek én megadom.

Azt akartad essem,
Mindenki nevessem.
Azért se! Nézzétek,
Kuruc lányka leszek

Erős kemény lábbal
Nevető kis szájjal
Megállok szabadon,
Topogok a padlón.

Szék, már te elfuthatsz,
Sarokba is bujhatsz...
Tipi-tipi-tip-top,
Kicsi cipő kip-kop,
Apus bátor lánya vagyok,
Anyus szeme az rám ragyog,
Nagyanyuskám unokája
Kuruc lány lesz, majd meglássa...
Thirring Gusztávné Waisbecker Irén.

MIT OLVASSUNK?

Beküldött könyvek: Dr. Gopcsa László: Emlékezések. — Dr. Bene Kálmán: Arany természetérzéke. — T. Stima Ilona: Nyár. (Versek.) — Thirring Gusztávné: Dalok és mesék. (Stádium.) — Koronghi Lippich Elek: Versek. — Bashkirtseff Mária naplója. (Génius.) — Karin Michaelis: Hét nővér. (Génius.) — Jean Mistler D'Auriol: A mult szerelme. (Génius.) — Francis Jammes: Három különös leány regénye. (Génius.) — Gáspáry Bertalan: Szőlőlugas. (Kir. Magy. Egyetemi Nyomda kiadása.) Részletes könyvismertetés, Szenteh Dezsőné, Baranyay Erzsébet, Éva, Nikodémusz Károly cikkei, H. Kósa Anna, Dömötör Mihály verse, valamint Jó gazdasszonyrovatunk jövő számban.

Madarászné női ruhaszalonya

50.000 koronáért kiszabja ruháját, 100.000 koronáért meg is férceli és kipróbálja. Megrendelésre készít ruhát, kosztiumot, kabátot olcsón a legfinomabb kivitelben. Szabászati- és varróiskolát is tart fenn. Szabászat óránként 25.000 korona. **Budapest, József-körút 37, I. em.**

Divatképeinket Payer Gizella tervezőművész rajzolta. Az eredeti modellek az Orsó és Rokka háziipari szövetkezet műhelyében készültek.

ORSZÁGOS NŐI KÉZIMUNKA KIÁLLÍTÁS.

A Magyar Protestáns Nők Országos Szövetsége szolgálatába állt a magyar női kézimunka, iparművészet és háziipar föllendítésének és értékesítésének. Ebben a munkájában támogatására sietett magyar nőművészeink egy szeretetteljes, lelkes csoportja, kik művészi képeikkel, szoborműveikkel emelték annak az I. kiállításnak fényét, melyet a Szövetség múlt év őszi rendezett azzal az elhatározással, hogy azt évről-évre megismétli.

A kiállításnak rendezésével *kettős célt* tűzött ki a Nőszövetség. Egyik: a magyar női munka, iparművészet, népipar és háziipar fejlesztése az izlés és nemzeti sajátosságok minél tökéletesebb érvényesítése által; másik: a dolgozó, keresetre utalt nők részére megkönnyíteni a munkaalkalmak szerzését, vagy már kész munkájuk értékesítését.

Múlt év októberében a Református Theológiai Akadémia épületében — bár akkor még a kezdet nehézségeivel küzdöttek e téren a fíradhatatlan rendezők és a segítségükre jött művészek — a kiállítás minden várományosán felül sikerült. A három teremben a *képzőművészet, iparművészet, finom kézimunkák, népipar és háziipar* munkáinak oly választékos, művészi izléssel előállított gyűjteménye volt felhalmozva, aminő díszre vált volna a külföld legnagyobb világvárosainak is.

A remek szép kézimunkák elborították és feldíszítették a nagyterem falait, ablakait. Az asztalokon felhalmozva és mégis művészi izléssel elrendezve láttuk a selyemfestés, fafestés, bársonyégetés, batikolás, szövött és varrott gobelinek csodáit. Művirágok, filet-munkák, kötött, horgolt és varrott csipkék, függönyök, fehér és színes hímzések mindenféle alkalmazásban készítőiknek ügyességét, izlését, ötletességét mutatták be.

A két kisebb terem külön csoportosításban mutatta be a házi és népipar különféle termékeit, továbbá a győri Protestáns Nőszövetség és a MANSz közös szövős és varróműhelyének munkáit. A népipart a szép és kelendő balatonendréd csipkék s az eredeti matyóhímzések csoportja képviselte.

A szép siker arra indította a Protestáns Nőszövetség vezetőségét, hogy a kiállítás évenkénti rendezését állandó munkatervébe illessze. Így a jelen év októberében is lesz kiállítás a múlt évihez hasonló elrendezésben, felhasználva és értékesítve az azon szerzett tapasztalatokat.

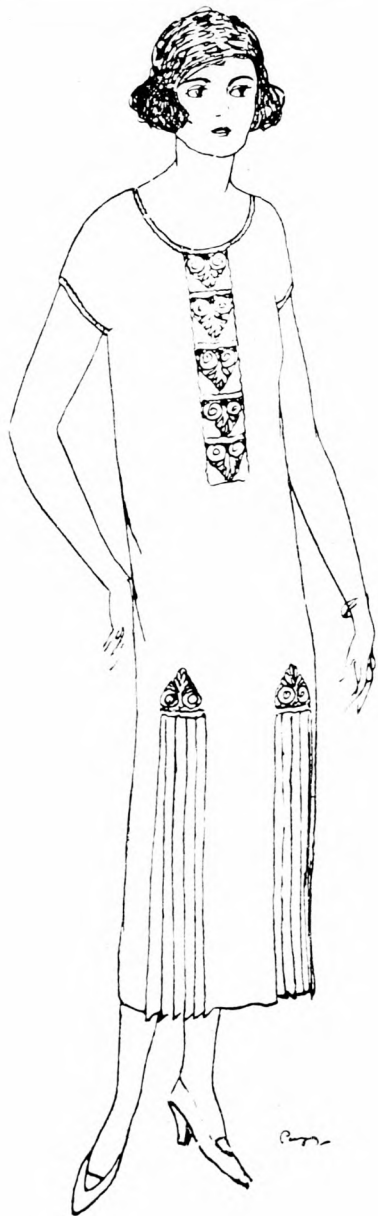
Erre már folynak a jelentkezések. Levélben bármikor, élőszóval pedig minden szerdán a délelőtti órákban lehet felvilágosítást nyerni és előjegyzést kérni a kiállításon való részvétellel a Protestáns Nőszövetség irodájában, VIII. Ullői-út 24. szám alatt.

Ugyanitt lehet megtudni azon tanfolyamnak föltételeit is, melyet a kiállítás előkészítésével kapcsolatban dr. Fáy Aladárné, a kiváló tehetségű csipketervező és készítő iparművésznő rendez szeptember hónapban a Nőszövetségben. Célja az önzetlen, lelkes magyar úriasszonynak az, hogy az ő csodás, tündériesen finom magyar csipkéinek előállításának technikáját minél több érdeklődő ügyeskező nőtestvérünkkel megismertesse s az erre alkalmas egyéneknek keresőképességét ezzel is gazdagítsa.

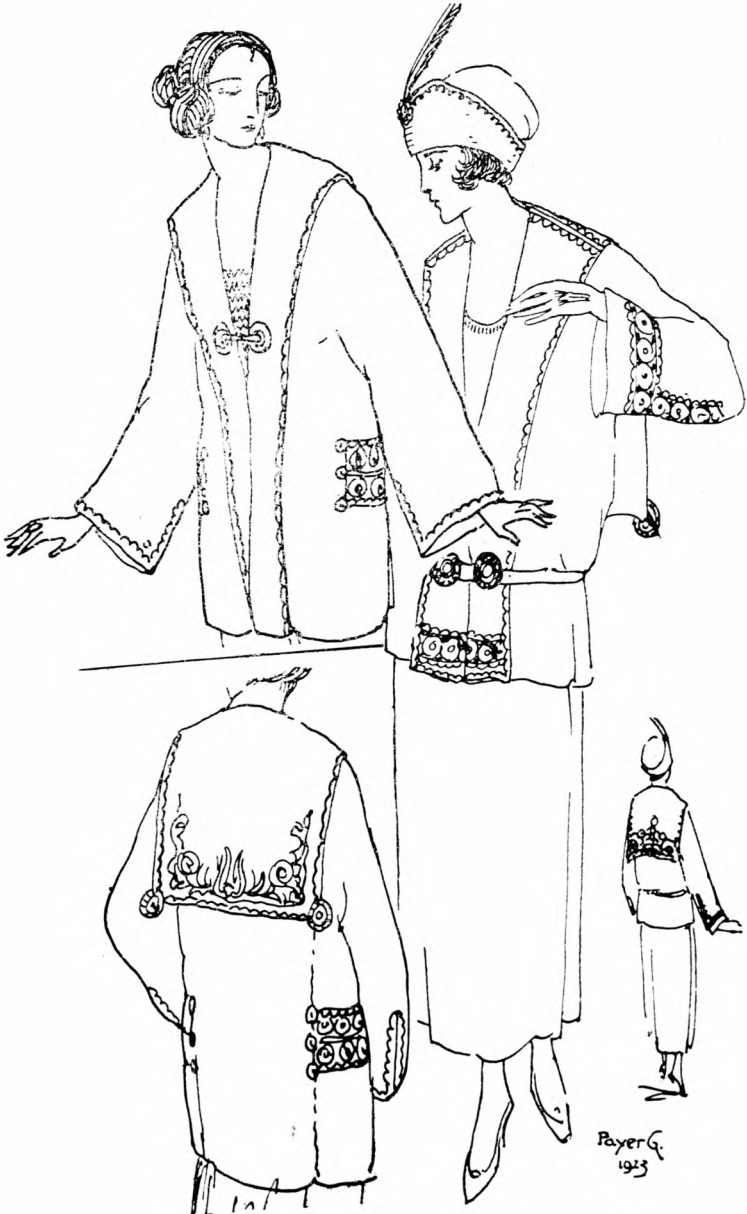
Szerencsések voltunk ezidei kiállításunk fővédőségére *Horthy Miklósné* főfömlétségét megnyerni.

Ha sikerül dolgozó nőtestvéreink munkáinak értékesítésében segítséget nyújtanunk és külföldi összeköttetések megszerzésével az értékesítés lehetőségét fokozva, egyszersmind visszaemelnünk a magyar kézimunkát a nemzeti izlés azon színvonalára, melyről azt a sivár üzleti versengés az utóbbi időben lesüllyesztette: jutalmunk lesz az a tudat, hogy nem végeztünk hiábavaló munkát.

Székelly Malvin.

ASSZONYOK MUNKÁJA A FŐVÁROSBAN.

A MANSz nyaraltatási akciója. Az egyéni tapasztalat és rokonszenv a legeredményesebb propaganda-eszköz. Azok a külföldiek, akik személyesen győződnek meg a magyarság jelleméről, az ország jelenlegi viszonyairól s akiben a nemzet multja és történeti hivatása iránt érdeklődést tudunk kelteni, baráti érzéssel s a meggyőződés erejével állhatnak mellénk. A MANSz a külföldi kapcsolatok kiszélesítése érdekében vállalta el, hogy német és francia diáklányokat és ifjakat a vidéken elhelyez s viszont a mi tanulóifjúságunknak Német- és Franciaországban biztosítja „cseregyermekként” való elhelyezését a nyárra. Ez a hazafias munkássága a MEFHOS hasonló irányú munkájába kapcsolódik bele. Csoportosan érkeztek a külföldi ifjak és leányok, ez utóbbiak átmenetileg 1—2 napra a Sarolta-leányotthon vendégei voltak; viszont a mi leányaink többjének sikerült ugyancsak külföldre jutniok. A mozgalom célja nyilvánvalóan a legszebb, és hasznos az egyesek, valamint az egész nemzet szempontjából. Vidéki fiókaink melegen karolták fel az ügyet. A jövőre való tekintettel azonban szükséges, hogy az eddiginél nagyobb arányokban építsük ki az akciót, kérjük tehát a magyar családokat, győzzék le esetleges idegenkedésüket, s szegődjenek a mozgalom mellé a jövőben minél nagyobb számban. A MANSz különben önállóan is indított egy csereakciót, a müncheni magyar konzul, *Welts László* hazafias kezdeményezésére. Tudniillik München magyarsága a kisántant magyarelles propagandájának ellensúlyozására nemes áldozatkészségből magyar iskolát létesített, mely néhány esztendő fennállása óta hatalmas kultúrintézménnyé fejlődött. Nemesak az ott élő magyarság gyermekeit részesíti oktatásban s ezzel megóvjá az elnémetesedéstől, hanem német ifjak és leányok is nyernekt oktatást a magyar nyelvben. Minthogy nincs oly anyagi viszonyok között, hogy a német ifjakat és leányokat a magyar nyelv gyakorlati elsajátítására Magyarországra küldje, a magyar társadalomhoz fordult, hogy vállaljon néhány ifjút vagy leányt rövid időre s így a magyar nyelv elsajátításával kultúránkat is megismerjük, szellemi kincsünk olvasásával közelebb jussanak hozzánk. A csereakció sikerrel végződött s a német gyermekek nagyon jól érezték magukat *Egerben, Miskolcon, Kecskeméten és Jászentandráson*, ahol nyaraltak.

A Szociális Missziótársulat *Prohászka Ottokár* püspök elnöklésével *nőnevelési reformankétot* tartott július folyamán, melyen a Szociális Missziótársulat főnöksasszonya, *Farkas Edith* s a nőnevelésnek sok kiváló munkása szólalt fel, különösen a vallásos nevelés és a testi nevelés kérdésében. A beható és élénk eszmecsere után elhatározta az ankét, hogy memorandumban fordul a kormányhoz, amelyben több pedagógiai és általános értékű indítványt terjeszt elő. Így többek között javasolja a *hittanok az érettségi tantárgyai közé való felvételét és annak a legmagasabb fokú iskolákban való tanítását is*, a tanítási óráknak 45 percre való meg rövidítését, a középfokú leányiskolák minden típusánál egy nyelvvel kevesebbet, az egészségtannak, gyakorlati lélektannak és neveléstannak, valamint a háztartási ismereteknek és kézimunkatanításnak beiktatását a tantervbe stb. Felterjesztik *Farkas Edith* főnöksasszonynak azt az indítványát, hogy azok a leányok, akik az elemi és polgári iskolát elvégezték, *köteleztesenek még egy évi önkéntes szolgálatra*, még pedig vagy gazdasági, vagy szociális, vagy egészségügyi munkakörben és ennek olyan jellege legyen, mint volt a férfiaknál az egyéves önkéntes katonai szolgálatnak. Ezáltal később mindenki a maga stílusában legyen közpályán alkalmazható, de az is célja volna ennek az egy évnél, hogy a manapság annyira hiányos családi nevelést pótolja.

A nők gazdasági nevelése. A „Falu” Országos Földműves Szövetség, a Magyar Királyi Mezőgazdasági Múzeum és a Magyarországi Nőegyesüle-

tek Szövetsége meghívására *Paul de Vuyst* belga földművelésügyi államtitkár július folyamán előadást tartott, melyben a *leányok gazdasági szakoktatásának szükségességét fejtegette*. A leányokat, akik a nap legnagyobb részét a családi körben töltik, a családi élet védelmére és bensővé tételére kell nevelnünk. A házi és kerti munkák által szeretettjük meg velük a gazdaságilag hasznos, erkölcsileg nemesítő munkakört. A belga államtitkár a leánynevelés ezen irányzatának méltó szószólója, mert ő a belga gazdasági oktatásnak évtizedeken át vezetője és irányítója volt, a belga gazdasági és háztartási iskolák pedig ez irányzatnak példás mintái.

Nevelési kongresszusunkon erősen kifejezésre jutott az oktatás gyakorlatiasságának követelménye, a gazdasági iskolák felállításának sürgetős szüksége. Mérheterlen az a haszon, melyet egy szakképzett háziasszony kertjének intenzív megművelésével, baromfi- és méhtenyésztéssel, gyümölcs- és főzelékkonzerválással családjának, a falunak s egyben az egész nemzetnek biztosít. A magyar kiscsapatársadalom leányai ilyen irányú kiképzése elsőrendű gazdasági és társadalmi érdek. Jelen számunkban *Báthory Nándorné* idevágó cikkét, valamint a putnoki háztartási iskoláról szólót olvasóink figyelmébe ajánljuk.

A Katolikus Háziasszonyok Országos Szövetsége a mai háziasszonyok súlyos helyzetén akar segíteni, amidőn a technika vívmányainak felhasználásával a háztartásokat olyképen óhajtja átszervezni, hogy a megváltozott gazdasági viszonyok következtében a túlterhelt háziasszonyokon segítsen.

A háztartás gyűjtőfogalma alatt tulajdonképen azt a sok különleges és folytonos beosztást és számítás igénylő munkakört értjük, ami az ember benső életének, szükségleteinek kielégítését célozza. A háztartások tulajdonképen *üzemeknek* mondhatók. Hivatva vannak arra, hogy a családi közösségben élők testi szükségleteit, egészségüket, ellátását a vagyonszerűleg pontos betartásának figyelembevételével kielégítsék és biztosítsák.

Mivel a mai háztartások, vagyis a háztartási üzemek a körülmények folytán fontos nemzetgazdasági tényezővé lettek, azok helyes és jó vezetése rendkívül körültekintést és sok hozzáértést igényel. A mai háztartásokat a régiak módján többé vezetni nem lehet. A háziasszonynak számot kell vetnie ezzel és a régi kereteket újakkal, a mai életberendezkedéseknek megfelelőekkel kell feleslelnie.

Az átmódosítás kezdeményező lépése már megtörtént azzal, hogy a Katolikus Háziasszonyok Országos Szövetsége (a Wienben rendezett „Moderne Haushalt” című kiállítást kellőképen tanulmányozván), az ott szerzett tapasztalatok alapján június 15-én egy *háziasszony-gyűlést* tartott, amelyen *Stumpf Károlyné*, a szövetség alelnöke a wieni kiállításon látott és a kereskedőknél beszerzett ötven-hatvan különféle kisebb-nagyobb, a háztartási munkát megkönnyítő modern háztartási eszközt a nagy számban megjelent háziasszonyoknak szakszerű magyarázattal bemutattott.

Sok eszköznél az emberi erőt ma géppel tudjuk pótolni és a régi lassú, pénzt, személyzetet, időt pazarló munkát most gyorsabban és egyszerűbben végezhetjük el. Nagy segítsége ez ma a háziasszonyoknak, mikor a legtöbben mindent maguk dolgoznak.

A bemutatott háztartási segédeszközök ismertetésével az első lépést akartuk megtenni. Az eszközök között nagyon sokat a szerény viszonyok között élők is könnyen beszerezhetnek, néhány villanyerőre berendezett gép azonban legtöbbszörnek elérhetetlen a mai súlyos viszonyok között.

A Katolikus Háziasszonyok Országos Szövetsége részben ezen is segített, mikor a villamos porszívógépet beszerezte és azt jutányos használati díjért adja az egyes háztartásoknak használatra betanított munkásegyütt.

Az új munkának ez azonban csak bevezetése. Máris folynak az előkészületek egy nagy háztartási kiállítás rendezésére, mely október hó folyamán lesz. Ugyancsak ekkor nyílik meg a Szövetség *főzőtanfolyama*

úrlányok és asszonyok részére, a modern háztartási eszközök felhasználásával, hogy a jövő asszonyai úgy induljanak el hivatásuk betöltésére, amint azt fölük a mai kor megkívánja.

Ne felejtsük el, hogy minden asszonynak hármas hivatása van: feleség, anya és háziasszony, s hivatásának egyik ágát sem szabad elhanyagolnia, mert különben elpusztul a család. Ha a háziasszonyt a feleséges fizikai munkától felszabadítjuk, ismét elfoglalhatja helyét, mint feleség és anya, a család lelke és ezen keresztül a nemzet megmentője. A Katolikus Háziasszonyok Országos Szövetségének irodája: Budapest, VIII. kerület, Mária-utca 7. szám alatt van.

ASSZONYOK MUNKÁJA AZ ORSZÁGBAN.

Kérjük vidéki szervezeteink Elnökeit, hogy A Magyar Asszony pontos hírszolgálatra és a lap érdekességének fokozása végett gondoskodni sziveskedjenek, hogy a következő számba szánt, tartalmasan összefoglalt vidéki beszámolókat az előző hónap 15-ig a szerkesztőség kézhezkapja.

A beszámolókat csak a lap egyik oldalára, olvashatóan írva (a kiemelő neveket aláhúzva) a szerkesztőségnek címezve kérjük.

Bánhida. Május 24-én nyitotta meg a MANSz háziipari kiállítását Kiss Károly főtitkár. A kiállítás megnyitása után taggyűlés volt, melyen nemcsak a bánhida asszonyok, hanem a bánhida műkedvelő ifjúság is részt vett. A szép siker a helyi MANSz elnökének: König Mária-nak lelkes munkáját dicséri.

Berettyőújfalú. A helyi MANSz kitűnő műkedvelő gárdája június hó 29-én adta elő az Obsitos című színjátékot. Az igen szépen sikerült előadás dr. Eröss Istvánné, a kultúrszakosztály elnöke lelkes fáradozásának és a rendező rátermett munkájának eredménye. Kivette részét a munkából a berettyőújfalui MANSz fáradhatatlan titkára, Székely Gyula is.

Berettyőszentmárton (Bihar megye). A berettyőszentmártoni MANSz kosárfonótelepe gyönyörűen fejlődik. Modern kivitelű kerti bútorokat, utazókosarakat készítenek. Az a kitüntetés érte a telepet, hogy a vármegye szükségletét itt szerzi be.

Cegléd. Ünnepi díszbe öltözött a város. A Faluszövetség itt rendezte századik jubilaris kiállítását, amellyel kapcsolatosan a város kultúrnapját is tartott. A kiállítási ünnepegek keretében helyezték el az Ipartestület székházának alapkövét. A város heteken át készült szorgalmas munkával a kiállítás megnyitására. Vasárnap reggel megindult Cegléd népe az állomás felé. A testületek külön zászlók alatt vonultak fel. Tíz órakor futott be a Kormányzó különvonata a Himnusz hangjai mellett, kit a város polgármesterével együtt fogadtak a különféle társadalmi egyesületek és fehérruhás lányok. Az üdvözlések elhangzása után a kormányzó a város fogatán, lovasbandérium kísérete között indult a kiállítás helyére, a Kossuth-gimnázium elé. Az iskola bejáratánál a MANSz háziszóttos, írásos himzésű saját készítésű ruháiba öltözött hölgytagjai és magyarruhás lányok, valamint a kiskunlacházai saját szövésű és készítésű magyarruhás leányai álltak sorfalat. A ceglédi hölgyek nevében Dobos Margit díszes virágcsokrot nyújtott át a Kormányzónak. Öfömlő után megnyitotta és megtekintette a kiállítást, mely 26 csoportba oszlik, gazdagon képviselve minden iparágat. A MANSz tagjai két teremben állították ki a női kezek szorgalmas munkáját. A háziipari és modern kézimunka-teremben. A háziipari teremben a ceglédi szövőtelep szép szóttesei mellett újszászi, gyöngyösi, debreceni, szegedi, szolnoki, kiskunlacházai, szekszárdi és rákosszentmihályi magyar asszonyok küldték

el gazdag szötteseiből a legszebbeket. A háziipari terem *diszét képezte* „A Magyar Asszony“, *kedves lapunk színesre megfestett címlapja*, melyet muskátliból és örökzöldből készített nemzeti színű élővirágkeret vett körül. Az egész háziipari terem piros muskátlis virágcsoportok díszítették. Nagy tetszést aratott a ceglédi MANSz-hölgyek írásos munkája s az újszásziak sok-sok kedves írásos párnája és terítője. A kiállítás tartama alatt pereg a rokka, kattog az áldásos szövőszék a teremben. A másik — modern kézimunka — teremben is sok nézője akad a női kezek ügyességéről tanuskodó szebbnél-szebb munkáknak. Gyönyörű függönyök, rece és kötött terítők, csipkék, vertesipketerítők, zsebkendők, goblein-képek érdemelnek külön dícséretet a sok-sok értékes munka között. A kézimunkák halványlila milióban voltak elhelyezve s a termet sötétlila öszirózsák tették díszessé. A rendezés munkáját a MANSz-hölgyek, élükön tevékeny és fáradtságot nem ismerő elnöknőjükkal végezték. A szépen megrendezett kiállítás bizonyossága annak, hogy e vérben, lélekben magyar város megmutatta, hogy saját maga is tud alkotó munkát végezni. Legyen a jó Isten áldása munkájukon.

Cibakháza. A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének cibakházi főkje június 29-én nyitotta meg nagyszerű háziipari kiállítását, mely fényes elismerése volt annak a következetes, kitartó munkának, melyet a cibakházi MANSz elnöke: dr. *Szeberényi Gyuláné* végez a háziipar felélesztése érdekében. A kiállítást igen sokan tekintették meg. Keeskemétről *Pócsy Györgyné*, Tiszaugról *Radványi Klára* jelentek meg a kiállításon. A megnyitó beszédet *Kiss Károly* főtitkár tartotta. A kiállítás rendezésén az elnökön kívül *Farkas Lajosné* és *Konkoly-Thege Gézáné* fáradoztak.

Dereeske. Folyó évi július 1-én állította fel a MANSz Napközi Otthonát a ref. fiúiskola helyiségeiben, a helybeli egyházak és a község támogatásával. Negyvenötven olyan gyermek (1—6 évesig) talál itt naponta szeretetteljes gondozásra, kik máskülönben minden szülői felügyelet nélkül lennének, mivel a nagy munkaidő minden építőzab embert dologra szólít. *Mariay Barnáné* elnök volt az eszme erőshítő apostola, ki nem törődve a várható anyagi nehézségekkel, melyet a gyermekek napi négyeszeri étkeztetése, felruházása, a személyzet fizetése okoznak, bátran nekivágott és valóra váltott minden reményt, mely ez Istennek tetsző és a haza jövőjét mentő intézményhez fűződik. Naponta ott szorgoskodik a gyermekek között *Ertsey Péterné* alelnökkel, kihez meghatóan, mint édesanyához ragaszkodnak a sors mostohaaságát oly korán szenvedő ártatlan csöppségek. Ott látjuk a gyermekek között a MANSz többi tagjait, kik minden szorgalmazás nélkül látják el adományaikkal a helyi Bibliakör asszonyaival együtt az otthon napi élelemszükségletét. *Vadon Béla* lelkipásztor felelősségével, a jótékonyosági osztály elnökével, mindig készen állnak a segítségre, meleg szeretetükkel igyekeznek igazán „otthonná” tenni ez intézményt, melynek élére szintén az ő segítségével és a ref. egyház áldozatkészségével sikerült egy diakonissza-nővért állítani, ki állandó gondviselője a gyermekeknek, igazi anyai hozzáértéssel. A kenyeret és a főzéshez szükséges fát a község adja, melynek lelkes vezetősége minden nemes intézmény (pl. a téli népkonyha) felkarolásával csonka Bihar egyik büszkeségévé tette a minden tekintetben fejlődő s haladni akaró községet. Híven veszik ki részüket a hazafias és emberbaráti kötelességek teljesítéséből *Fekete Gusztáv* lelkész, a MANSz tevékeny titkára, továbbá dr. *Szilágyi Pál* vm. főorvos, dr. *Maixner János* j. t. orvos és dr. *Mustó Sándor* községi orvos, akik állandó ingyenes felügyeletet tartanak a jövő Nagy-Magyarország e kis csapata fölött.

A MANSz-szövöde (előbb *Bartha Ferencné*, most *Ertsey Péterné* vezetésével) három székkel teljes üzemben van. Jól esik látni nőkn, férfiakon a MANSz-szöttek ruhákat. Nemrég készült el a rendőrök ruhája, most éppen a Levente-díszszázad számára szőnek. A szövöde mesternője részt vesz a kisújszállási tanfolyamon. Folyanak a „hólabda”-uzsonnák,

melyeknek jövedelme egészben a szegény gyermekek téli felruházására fog szolgálni. Nem egészen egy évnek (1924 szeptember 21-én alakult), de kitartó, lelkes munkának szép eredményei ezek. „Ad multos annos!”

Dömsöd. Július 19-én, vasárnap tartotta alakuló közgyűlését a dömsödi fiókszervezet, melyen a központot *Hets Odönné* képviselte. A szomszédos MANSZ-csoportok közül Kiskunlacháza képviselőjében megjelent *Szabó Agnes* elnök.

Győr. A MANSZ urnája május 31-én, a „Hősök napján” 3,285.000 K-t gyűjtött. Július 5-én és augusztus 2-án nagymennyiségű sorsjegyet és szerencsejegyet árúsított a MEFHOSz javára.

Hódmezővásárhely. A hódmezővásárhelyi kereskedelmi és iparkamara nagyszabású mezőgazdasági és iparkiállítását augusztus 20-án nyitotta meg *Walkó Lajos* kereskedelemügyi miniszter. Kiséretében ott voltak: *Furgly Emil*, *Aigner Károly* főispánok, dr. *Soós István* polgármester stb. A megnyitás ünnepe után felkereste a miniszter úr és előkelő kísérete a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége vásárhelyi csoportjának gyönyörű háziipari kiállítását, mely az állami óvónőképzőintézet egyik szép termét töltötte meg. A vendégeket dr. *Csiky Jánosné*, *Ocsovszky Lászlóné*, *Körtvélyessy Károlyné*, *Tarek Zoltánné*, *Helly Istvánné* fogadták. A minisztert *Csiky Jánosné* üdvözölte, aki válaszában elismeréssel szölt a MANSZ háziipari tevékenységéről és jóindulatáról biztosította a szövetség nemes törekvéseit. Majd megtekintette a kiállítást, melynek legszebb részeit, *Horthy Miklósné* főmeltóságú asszony várbeli szövötelepén készült nagyszabú gyapjúszövegeteit, gróf *Zichy Rafaelné* sárszentmihályi kitűnő vásznait, pompás gyapjúsáljait, a hódmezővásárhelyi, szegedi, félegyházi, miskolci MANSZ tartós és szép szötteseit nem győzte eléggé dicsérni. A művészi részben *Endre Béláné*, *Tarek Zoltánné*, *Pokomándyné*, *Generzich Antalné* finom, izléses kézimunkái keltekkel feltűntek. A kiállításon a szövetség központja részéről *Réner Béláné* és *Kiss Károly* főtitkár jelentek meg. Szép küldöttséggel vett részt a vásárhelyi MANSZ ünnepén a szegedi, a makói MANSZ is.

Jászszentandrás. Szövötelepünkön remekbe készítettünk kitűnő anyagból a jászszentandrásiai számára szövetségi zászlót, melynek ünnepélyes átvétele és felszentelése szeptember 13-án fog megtörténni.

Kiskörös. Petöfi szülővárosában megszervezett fiókunkról már hírt adtunk. Kiegészítésül közöljük a tisztikar teljes névsorát. Diszelnökök: *Koren Mártonné* és özv. *Sárkány Kálmánné*; ügyvezető elnök: dr. *Tepliczky Aladárné*; alelnökök: özv. *Bozzay Pálné* és özv. *Stettner Antalné*; pénztáros: *Solti Jánosné*; ügyvezető igazgató: dr. *Tepliczky Aladár*; titkársjegyző: *Zoltán János*. A kulturbizottság vezetői: *Blásy Lajosné*, *Fúria Zoltánné*, *Körösi Istvánné*, *Dettrich Erzsébet* és *Tomcsányi Anna*. A propagandaosztályai: *Safáry Endréné*, *Mendelényi Sándorné*, *Szende Béláné*, *Gszellmann Istvánné* és *Tepliczky Margit*. A háziipari osztályai: *Varga Sándorné*, *Vozárik Antónia*, dr. *Paál Gyuláné*, *Bakkay Gyuláné*, *Ádám Józsefné*. A jótékonyági osztályai: dr. *Borsay Sándorné*, dr. *Szagneister Lajosné*, *Lipovniczky Miklósné*, özv. *Szilágyi Mihályné* és *Biró Viola*. A közgyűlés hatvan tagú választmány létesítését is elhatározta.

A MANSZ kiskörösi csoportja már megkapta a szövöberendezést s most folynak a munkálatok a helyiség berendezése körül, hogy a szövötanfolyamot megkezdhessek.

Kisújszállás. Szövömeslerek továbbképző tanfolyama befejező ünnepsége és vizsgálója volt augusztus hó 8-án. A MANSZ központja részéről *Gregersen Lujza* és *Zadubánszky Irén* választmányi tagok, a földmivélségi ügyi minisztérium képviselőjében *Magyar Endre* háziipari felügyelő utazott Kisújszállásra. Megjelentek még: *Szabó Agnes* Kiskunlacházáról, *Uber Gizella* és *Szombathy Magda* Karcagról. A tanfolyamot végzett szövömeslerek vizsgai feleletei és szakrajai alapos elméleti képzettségéről és

gyakorlati munkái kiváló ügyességről tanuskodtak, amit a tanulók szorgalma és *Várady Katalin* tanítónő, tanfolyamvezető nagy tudása és buzgalma eredményezett. A tanfolyam ideje alatt készített szöttekéből izléses kiállítás rendeztek. Láttunk széles lepedőt, törülközőt (sima és darázs-fészes), sütőabroszt és szakajtóruhát, szép függönyöket, gyapjuszöveteket, kétféle ruhavásznat (mellirozott és sávolyos) stb. A tanfolyamon 14 nyüstös szövőszékkel is dolgoztak, melyen különböző számú nyüstök alkalmazásával változatos és szép mintájú szöttekéseket készítettek. A tanfolyam több oldalról részeseült jóakarátú támogatásban, így a földművelésügyi minisztérium kiküldte *Tóth Márton* művezetőt az oktatás irányítására; dr. *Gaal János* polgármester közbenjárására a „polgári és gazdakör” adta a szövőműhely céljára szolgáló helyiséget, *Bodor igazgató* pedig a tanfolyam résztvevőinek elhelyezéséről gondoskodott. A siker érdekében buzgón fáradtak dr. *Pápay Pál*, a kisújszállási MANSz igazgatója és dr. *Örley Dénes* lelkes titkár. Minden munkáért, segítségért és eredményért a MANSz központja nevében *Gregersen Lujza* mondott szívélyes, meleg köszönetet. — A vizsga befejezése után társas ebéden látta vendégül a kisújszállási MANSz mind a budapesti és vidéki vendégeket, mind a tanfolyam résztvevőit. A háziasszonyok tisztét a távollevő *Koncz Imréné* elnök helyett dr. *Gaal Jánosné* és dr. *Örley Dénesné* szeretetreméltó gondossággal töltötték be néhány buzgó asszonytársuk segítségével. Lelkes, szép felköszöntőt mondtak dr. *Örley Dénes* közjegyző és *Török Imre* ref. esperes. A tanfolyam résztvevői azzal az elhatározással oszlottak szét, hogy buzgó terjesztői és ápolói lesznek a MANSz eszméinek és munkájának.

Lajosmizse. Július 26-án a MOVE helyiségében a főiskolai hallgatók javára nagyszerű mulatságot rendezett a lajosmizsei MANSz. Fejlődő, szép szövőtelepét gróf *Klebelberg Kunó* kultuszminiszter és *Klebelberg Kunóné* grófné, a MANSz kulturális bizottságának elnöke, *Kováts Márta* úrhölgy és *Kiss Károly* főtitkár kíséretében augusztus másodikán meglátogatták. A minisztert *Buday Péter* kisleánya üdvözölte, gróf *Klebelberg Kunóné* önamagmértősségét pedig *Steiger Ödön* köszöntötte. *Ruzsinszky Jusztin*, a helyi MANSz elnöke bemutatta a vendégeknek a szövetség legkitűnőbb lelkes tagjait és azokat az urakat, akik a szövetség nemzeti munkája iránt érdeklődnek és azt elősegítik. A szövőtelep szép eredménye a magas vendégek teljes elismerését váltotta ki.

Makó. Szépen sikerült gyermeknapot rendezett vasárnap délután a MANSz makói csoportja a Szent István-téren. *Udvardy Endréné*, a csoport agilis elnöknője és lelkes hölgygárdája heteken át buzgó, fáradságos munkát végzett az ünnepély érdekében. Ez a lelkes munka teljes mértékben megtalálta jutalmát abban az erkölcsi sikerben, amely a kedves ünnepélyt emlékezetessé teszi. Az ünnepélyen megjelent *Purgly Emil* főispán egész családjával, *Tarnay Ivor* alispán, báró *Urbán Péter* és dr. *Petrovics György* nemzetgyűlési képviselő szintén családjukkal együtt, vitéz *Eber Béla*, dr. *Nikkelszky Jenő* polgármester, *Teszling ezredes*, *Micsás* tanfelügyelő és a katonai parancsnokság minden tagja. A műsor első száma a gyermekszínpadon egy tréfás babatánc volt, melyet *Bartholy Erzsike* tanított be s amely nagy sikert aratott s egyszeriben megteremtette az ünnep sikeréhez szükséges kedélyes hangulatot. *Losonczy László* komoly irredenta verset szavalt a tőle megszokott rutinnal. *Dapsy Viola* tréfás monológja sok kacajt és taptot aratott. Dr. *Vásárhelyi Miklós* a sodaszarvas regéjét mesélte el a gyermekeknek. Nagy sikere volt a *Nagy Ilonka* által betanított magyar táncnak is, úgyhogy ott mindjárt a helyszínen meghívat kaptak a kis művésznők a rokkant-ünnepély rendezőségétől a magyar tánc és a babatánc megismétlésére. Műsor után szerencsés halászat, fazéktörés és világposta állott a közönség szórakoztatására. Öt elárúsító-sátorban pedig a MANSz-tagok árúsítottak süteményeket, italokat és cigarettákat. Az árúsítás és rendezés körül ügyesen segédkeztek a cserkészek. Konfetti-

és szerpentin-csata is volt. A kedélyes ünnepségek csak az este nyolc óra tájban kerekedett szélvihar vetett véget.

Mohács. *Glatz Oszkár* festőművész tizennégy növendékével nyári telepet létesített Mohácson s a telep ellátásának gondját a helybeli MANSZ-fiók vállalta magára. A mohácsi magyar asszonyok batyuzással gyűjtötték össze a telep élelmezéséhez szükségeseket, egyesek a telep konyhájának ellenőrzésére vállalkoztak, s anyáskodó jóindulattal igyekeztek mentesíteni a házi gondok terhétől azokat, akiknek művész szarny-bontogatásához a lélek szabadsága oly fontos. A MANSZ vezetősége a főiskolai ifjúság számára kirándulásokat is rendezett. — A „Hősök napjának” kijelentett májusi vasárnapon lelkes odaadással vett részt a helyi szervezet a gyűjtésben, másfél milliós gyűjtésével megelőzte az összes társadalmi egyesületeket. — A nemzeti érzés erősítése céljából felkérte a pécsi Nemzeti Színház Mohácson működő társulatának igazgatóját, *Asszonyit*, hogy *Kerner Ferencnek* az irredentizmus gondolatával átitatott művét, az „Aranykalász”-t adassa még egyszer elő. A MANSZ-asszonyok vállalkoztak a jegyek elhelyezésére, s fáradozásuk eredménye zsúfolt ház volt, nagy öröme a szintársulatnak és az előadáson megjelent szerzőnek. — A szövészeti üzem a nyári hónapok tartamára — gazdasági okokból — szünetel, kulturális téren azonban kitartással működik ez idő alatt is a fiók.

Nádudvar. A nádudvari MANSZ július 12-én vasárnap délután *Tormay Gézáé* elnöklése mellett népes taggyűlést tartott. A gyűlésen bemutatták a szövőtelep legújabb sikereit, a házilag szőtt kitűnő fekete gyapjuszövet, szép nyerselyem szövetet és a nyüstös gépen szőtt vászonneműeket. *Tormay Gézáé* buzdító beszéde után *Kiss Károly* főtítkáé ismertette a Szövetség újabb munkaterveit. A nádudvari hősök emlékére készült hatalmas és művészi emlékszobor leleplezési ünnepére a nádudvari MANSZ is méltóképen készül.

Nyíregyháza. A helybeli hazafiás társadalmi egyesületek a keresztény és hazafiás szervezetbe tömörült munkásságnak szép selyemzászlót készítették s július 5-én nagyszabású ünnep keretében történt a zászló felavatása. *Tormay Cécile*, a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének országos elnöke beszédében a haza szolgálatába hívott minden munkás magyar kezét. A zászlón — mondotta — ott van azoknak a szíve, akik adták, — és azoknak a lelke, akik kapták. Leghőbb vágya, hogy ez alatt a zászló alatt a magyar értelmiség találkozzon és egybeolvadjon a magyar kézműves munkássággal. Mert ha ez nem következik be, összeomlik a magyar ég és föld. Legyen ez a zászló a magyar sors „Veronika kenőője”. Adott ő már egy ilyen zászlót át akkor, amidőn Horthy Miklós kormányzó bevonult Budapestre, a magyar katonáknak, örül a szíve, hogy most a nemzet munkásainak is adhat át ugyanilyen zászlót a szebb, boldogabb, újabb honfoglalás reményében. Mint zászlóánya, ezekkel a szavakkal kötötte fel a zászlóra a szalagot: „Magyar munkában a magyar feltámadás.” Beszéde és a jelmondat a nyíregyháziaknak szólt, de lelkesülhet tőle és lelkesednie is kell minden magyarnak, ki testi vagy szellemi erejével dolgozik. Az ünnepélyen Budapestről részt vett még *Geöcze Sarolta* s szép számmal, színpompás magyar ruhában jelentek meg a nyíregyházi MANSZ-fiók asszonyai.

Pesterzsébet. Július hó 10-én szép ünnepe volt a MANSZ-nak. *Szakáts Károlyné* szép beszéd keretében nyitotta meg az ünnepélyt. Keresetlen, szívből jövő szavakkal üdvözölte a megjelenteket és vázolta a nap jelentőségét. Visszatekintett a sok nehézségre és küzdelemre, amelyekkel meg kellett küzdenie a MANSZ-nak, míg végre megalakulhatott. Kiemelte *Dimics ezredes* úr érdemeit, aki mint a MANSZ igazgatója fáradhatatlan lelkesedésével nagyban elősegítette a MANSZ eredményes munkáját. Beszéde végén felhívta *Kiss Károly* központi títkáé, hogy az *Ovári Artúrné* szövőmesternő vezetésével a tagok által készített első vég vásznat vágja le. *Kiss* főtítkáé szép beszéd keretében vágta le őfőméltósága *Horthy Mik-*

lősné, a MANSz fővédnökője nevében az első vég vásznat. Ezen ünnepélyes alkalommal a szépszámú tagok között vendégként volt ott: fő-tisztelendő *Petter Géza* esperes-plébános, *Szűts János* ref. lelkész, dr. *Chikán Béla* polgármester, *Dimics ezredes*, *Dubrovitzky Imre* r. tanácsos, *Székely* segédhivatali rendőr-főigazgató, *Fekete Lajos*, dr. *Bálint Kornél*, *Rumy Alajos* igazgató, „A Közlöny” főszerkesztője. Az ünnepség után a MANSz vendégül látta a megjelenteket uszonnára. *Rumy* főszerkesztő úr lélekemelő beszédben méltatta a MANSz jelentőségét és hangoztatta, hogy csakis ilyen lelkes egyesületi munkával lehet azokat az eszméket megvalósítani, amelyeket a kereszténység zászlójára írt. Üdvözli a lelkes munka vezetőjét, *Szakáts Károlyné* elnököt és a MANSz központi kiküldöttjét. *Kiss Károly* főtítkár a MANSz régi életéből mondott el kedves dolgokat és „A Közlöny” sajtómultságára három méter szövetet ajándékozott a MANSz nevében. A kedves ünnepély ezzel veget is ért, bár a megjelentek még igen sokáig maradtak együtt kedélyes hangulatban.

Sopron. A „*Civitas Fidelissima*” asszonyai, kik mindig előljárnak minden jóban-szépben, ezúttal azt mutatták be ékes példákön, milyen szebbnél-szebb tárgyakat tud az ügyes asszonyi kéz és józlés fonalas anyagok feldolgozásával előállítani. A soproni kereskedelmi és iparkamara kiállítást rendezett a város gyönyörű parkjában, az „Erzsébet-kert” csodaszép fái és virágai közt épült pavillonokban. Augusztus hó 2-án nyitotta meg *Bud János* pénzügyminiszter a kiállítást fényes ünnepséggel. — A MANSz a kiállítás háziipari részét vállalta és ezt oly fényesen látta el, hogy méltán büszkéek lehetnek az eredményre a soproni MANSz lelkes vezetői: *Ujhelyi Kálmán* és *Gévay Wolff Lajosné* elnökök, özv. *Krétschy Ferencné* ügyvezető elnök, ki páratlan odaadással, lelkesedéssel irányítja a szövetség életét és buzgó, szorgalmas munkatársai. Ezek egyike *Szenteh Dezsőné*, kinek érdeme, hogy Sopronban a női kézimunka a régi nemes magyar népművészeti forrás felé indul. A sok gondosan válogatott mintájú és kifogástalan kivitelű hímzésen már gyakorlatban mutatja be *Szenteh Dezsőné* egy részét annak, amit „*Magyar varrottások*” címmel könyvbe összefoglalva, rajzokban szemléltet. Ősi mintájú fonottöltésű hímzések, gyönyörű mesterkével készült áttörések; függönyökön, párnákon, terítőkön, a soproni MANSz szövőségein készült alpanyagokra dolgozva. A szövőtelepet *Stencer Jenőné* vezeti nagyszerű eredménnyel. Nyolc szövőszekek alig tudja a megrendeléseket ellátni. *Még Rómából és Chicagóból is kaptak rendelést*. Rövidesen már nyüstös gépeken is dolgoznak, annyira fejlődik a szövőtelep. — A kiállítás rendkívül nagy érdeklődést keltett; úgy a városiak, mint a környékbeliék igen nagy számban látogatták. A MANSz központja részéről megtekintették a kiállítást *Gregersen Lujza*, a Magyar Protestáns Nők Orsz. Szövetsége főtítkára, *Zadubánszky Irén* székesfővárosi ipariskolai igazgató, a MANSz központi választmányja tagjai és *Kiss Károly* országos főtítkár, kik örömmel vitték meg a központnak a soproni asszonytársak kiváló munkájának híreit.

Sopronlővő. Augusztus 31-én fejeződött be felemelő ünnepség keretében a sopronlővi szövőtanfolyam, melyen számos tagunk és szövőmestereink vett részt. Úgy a tanfolyam vezetése, valamint az ünnepély megszervezése kiváló elnöknőnk: *Vissy Ferencné* érdeme, aki önfeláldozó, fáradhatatlan tevékenységével példát adott a tanfolyamon résztvevőknek az igazi, önzetlen, értékes, kitartó munkáról, melyet eszményképül állított minden jó magyar asszony elé.

Soltvadkert. Alig alakult meg a soltvadkerti csoport, máris nagy lendülettel indította meg a kulturális munkát. Augusztus 16-án kitünően sikerült műsoros-estélyt rendezett, amely nemcsak a soltvadkerti, hanem az egész környék társadalmának volt kulturális ünnepe, s kitünő erkölcsi és anyagi siker koronázta. Műsor: 1. Hiszekegy. Megnyitó. Tartotta: *Böhm Jenő* igazgató. 2. Irredenta szavalat. Előadta: *Recska Jolánka*. 3. Magyar ének, zenekísérettel. Énekelt: *Vészy Miklósné*. 4. Végvári: Nagy magyar

télben. Szavalta: *Font Irénke*. 5. Schubert: Der Tod und das Mädchen. Előadták: dr. *Zsögön*, dr. *Belehovszky*, dr. *Fekete* és *Zoltán* budapesti orvos-quartett. 6. Záróbeszéd. Tartotta: *Ressler János* titkár. 7. Himnusz. A pompásan sikerült kulturális estélyt reggelig tartó tánc követte. A konferánstól *Belohorszky Lajos* tartotta. Az est 2½ millió tisztá jövedelméből a helyi Levente-egylet részére szép nemzeti zászlót vesz a Szövetség. — Felvetődött a gondolat, hogy a MANSz a faluszépités körül fejtsen ki tevékenységet. Rövid időn belül a gondolat tetté vált: a főtű akácait Soltvadkerten nemes kék és lila akácnak oltották be, s hozzáfogtak az evangélikus templom dombja oldalának befásításához. Örömmel vettük a hírt a szépen indult munkáról s a lendülethez kitartást és sikert kívánunk.

Süveg. Július 19-én tartotta a helyi MANSz ez évi rendes közgyűlését. Özv. *Riszner Ferencné* szépen felépített beszédében visszatekintett az egyesület ez évi működésére és örömmel állapította meg a fiók erősödését és fejlődését, mint az összetartás eredményét. Kegyeletes szavakkal emlékezett meg *Fischer Ferencné*, *Kláffl Lajosné* és *Novák Frigyesné* elhunyt tagtársairól. A szövőtelep fennállása óta 3261 méter kész anyagot produkkált. A Falu-Szövetség kiállításain három díjat nyert a sümegi szőttes és gyapjúszövet. A telepen ez évben is állandóan képeznek ki szövőnőket. Pénztárosi jelentés után közkívánatra ismét özv. *Risznerné* választották meg. Új választmányi tagok lettek: dr. *Posgay Gézáné*, *Marinovich Ferencné*, *Csiszár Lőrincné*, *Berezky Gergelyné*, *Schädl Józsefné*, dr. *Tóth Károlyné* és dr. *Lukonich Jenőné*. Ezután különféle bizottságok alakultak a MANSz jótékonyági, háziipari, kulturális és vigalmi mozgalmának szervezésére és intézésére. A kulturális bizottság munkája: fölolvasások, előadások, tanfolyamok rendezése. Az ifjúság társadalmi támogatása, egyetemi internátusok segítése. A magyar háziipar fejlesztése, népművészeti kiállítások rendezése. A bizottság vezetője és a sajtóügyek intézője: *Mikula Szigfridné* hírlapíró. A háziipari bizottság munkája a házi szövőfonóipar felélesztése, szervezése és támogatása. Vezetője: *Szegeleth Margit*. A jótékonyági bizottság teendői közé elsősorban a nyomorúság enyhítése, munkaalkalmak nyújtása és közvetítése, az elhagyottak gyámolítása tartozik. Vezető: özv. *Küzdő Árpádné*. A tagdíjak megállapítása után *Beóthy István* dr. esperes-plébános gondolatokban gazdag beszédet mondott. A gyűlés az elnök életésével ért véget.

Tepe. A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének e legfiatalabb hajtása augusztus folyamán tartotta meg alakuló gyűlését, melynek lefolyásáról s a megválasztott tisztikarról legközelebb számolunk be.

Ükgyűs. Ez egyik legifjabb MANSz-bajtársunknak most folyik szervezése, mely körül komoly érdemeket szerzett *Pölöskei Paula*, mint agilis tagja Szövetségünknek, továbbá a fáradhatatlan és igen értékes főtisztelendő *Kovács Márton* plébános úr, kik közös, megértő munkával segítik diadalra az új alakulat ügyeit.

Vác. A MANSz váci fiókja a következő évi jelentést küldte be:

A váci MANSz 1924 október 4-én alakult meg óriási érdeklődés mellett *Agoston Gézáné*, *Berta Ilona*, *Szederkényi Anna*, *Kiss Károly* központi kiküldöttek részvételével. Az első ténykedése volt, hogy november 2-án az esetleg váci hősök emlékeztérére (kiknek száma megközelíti a félezeret), **felállítandó emlékművek javára** a városháza dísztermében emlékünnepet rendezett. Az ünnepség a város társadalmának óriási érdeklődése mellett folyt le s a hősök emlékszozára 800.000 koronát jövedelmezett. Az ünnepélyen *Rassovszky Kálmán* kegyestanítórendi tanár mondott magasszavnyalású beszédet. Az ünnepély után a temetőben a váci hadikórházakban elhalt hősök sírját a váci MANSz nevében *Hänisch Ferencné* koszorúzza meg. Ez ünnepélyt megelőzőleg, november 1-én szintén a váci hősök emlékszozára javára a város által rendezett gyűjtést, ugyancsak a *MANSz asszonyai és leányai végezték*. A gyűjtés eredménye 5,338,060 korona volt.

December 4-én a MANSz a városi mozgóképszínházban nagy érdeklődés mellett kultúrdélután rendezett. A tiszta jövedelem 1,026.450 korona volt. Ebből 200.000 koronát a váci hősök emlékművére adományozott a MANSz, amivel az e célra fordított adományát 1 millió koronára egészítette ki; a megmaradt 826.450 koronából a szövetségek felszerelését fizette. Február 7-én *magyar jellegű műsoros táncestélyt* rendezett. Az est tiszta jövedelme 3,854.925 korona volt, amit szövötelepének fejlesztésére fordított a MANSz.

A MANSz táncitanítási célokra és tenniszezésre megszerezte a Lőcse-egylet helyiségeit, illetőleg tennispályáit. Az imént elmondott kultúr-munkát végezte megalakulásától fogva a mai napig a váci MANSz, amihez még a *Jókai-ünnep járul*.

A váci MANSz közjótékonyági osztálya részben a szövötelep tiszta hasznából, részben a kultúrdélutánok jövedelméből 1,600.000 koronát fordított közcélokra és kisebb mérvű segélyekre. A szövötelep termékeiből a Váci Stefánia Szövetség tejkonyhája számára s a főgimnázium cserkészcsapatának 6–6 darab pohártörlőruhát adományozott karácsonyra. A jótekonyság kapcsán meg kell említenem, hogy a helyi fióknak is voltak nemesszívű mecénásai. Már a megalakuláskor közadakozásból több, mint félmillió korona gyűlt egybe. A tagok s a városi társadalom tekintélyes része, valahányszor kultúr-munkát végezt a Szövetség, bőséges felülfizetésekkel igyekeztek az anyagi sikert is növelni.

Jelentős munkát végzett a MANSz a háziszövés felújítása terén. A központtól kapott két szövőszéken 3 hónapig tartó tanfolyamon 14 nővendéket tanítottat ki a szövés mesterségére, felerészben a központ, felerészben pedig a váci fiók költségén. A szövőműhely szép eredménnyel ma is működik. Eddigi termelése 1924 október 27-től kezdve 600 métert tesz ki. A gazdasági viszonyok jobbrafordulásával a szövötelep szép reményekre jogosít.

A propaganda-osztály (vezetője: *Hänisch Ferencné*) a magyar igazság szent igéit Vác város társadalmában hathatósan terjesztette. Ezen felül széles rétegekben terjesztette és terjeszti a központnak értékes kiadványait, az annyira kedvelt „*A Magyar Asszony*”-t és a Tormay Cécile szerkesztésében megjelenő „*Napkelet*”-et, a MANSz *Naptárt* stb. A szervezési osztály (vezetője: *Solty Gusztávné*) érdeme, hogy a MANSz eszméi számára egyre folyik a lelkek megnyerése. A MANSz tagjainak száma ma 400. Vác városának a MANSz a legnagyobb egyesülése.

LEVELESLÁDA.

Kérjük olvasóink közül azokat, akiknek *A Magyar Asszony*ból fölös számú régi példányai vannak, hogy ezeket legyenek szivesek kiadóhivatalunkhoz eljuttatni. Ezzel a kéréssel több új előfizetők öhajját tolmácsoljuk, akik szeretnék *A Magyar Asszony* teljes évfolyamait összegyűjteni, de a hiányzó példányokat — melyek kiadóhivatalunkban is kifogytak — sehogy sem tudják megszerezni.

Kérjük *lapgondozóinkat*, hogy az előfizetések beküldését előmozdítani sziveskedjenek.

Felhívjuk olvasóink figyelmét

Takáts Sándor: Magyar Nagyasszonyok

című művére, mely szeptember hónapban jelenik meg. Olvasóink kiadóhivatalunkban *rendkívül előnyös előfizetési árért* rendelhetik meg. Telefonon is szívesen adunk felvilágosítást (József 14–20). Az előre megrendelt példányokban benne lesz az illusztris szerző sajátkezű aláírása.

Özv. Oravetz Jánosné, Budapest. A 24 előfizetőért hálás köszönetünket küldjük. — *Ferdel Lajosné, Baja.* Levél megy. — *L. D. Reményik Sándor* „Egy eszme indul” című művét októberben ismertetjük. Az e számunkban közölt „Kegyelem” is abból való.

Demeter Istvánné, Hódmezővásárhely. Lelkes soraival teljesen egyetértünk. Mi is arra törekszünk, hogy *A Magyar Asszonyban* minél kevesebb idegen szó forduljon elő. — *Szabó Lajos, Kenderes.* Levél megy.

Előfizetőket gyűjtöttek: Font Henrikné, Soltvadkert 12; Posgay Imre, Sopron 9; X—y 7; Végh Istvánné, Kistelek 6; Gergely Ida, Aszód 6; Vágó Imre Szolnok, Balázsy Júlia Gyöngyös, dr. Schulek Alfrédné Budapest 5—5; Küry Albertné Szolnok, Magyary Gyuláné Szolnok, Káplány Dóra Gyöngyös, Darnay Olga Sümeg, Szilágyiné Toperczer I. Jászszentandrás 4—4; özv. Putnoky Barnáné Gyöngyös 2; Garlathy Oszkárné Galgamácsa 3; Adám Márta Budapest, Bodnár Emma Püspökladány, Scholtz Mária Győr, dr. Ránics Kálmáné Budapest, Albert Ferencné Budapest, özv. Tóth Lajosné Kecskemét, Gergely Ilona Jászszentandrás 2—2; Berta Vilma Budapest, Tóth Irén Miskolc, Kovács Julianna Kisújszállás 2—2, Rohoska Zoltánné 4. A lelkes fáradozásért igaz szívből köszöntjük.

Adomány és felülfizetés: Tisza Imréné Püspökladány, Jeszenszky Károlyné Mezöberény, Tandary Margit Kisújszállás 60—60.000 K; Szijjártó Györgyné Budapest 45.000 K; Váczy Juliska Nagyléta 35.000 K; Ullerich Miklósné Budapest, Mike Elekné Szeged, Záhony Jánosné Diósgyőr—vasgyár, Kecskeméthy Ferencné Turkeve, özv. Nemcsik Kálmáné Heves, Csobay Ilona Nógrádverőce, Szilágyiné Toperczer Ilonka Jászszentandrás 20—20.000 K; Szechányi Józsefné Pesterzsébet 25.000 K; Gábor Ferenc Gyöngyös, Harkay Józsefné Kecskemét, Bak Gáborné Kiskunlacháza, Farkas Benőné Kiskunlacháza, Vondra Alajosné Székesfehérvár, Fári Margit Hódmezővásárhely, Demjén Lajosné Nádudvar, Fűry Elemérné Mezőtúr, Vojtkó Miksáné Budapest, Jankó Károlyné Szélevény, Baltazar Gyözöné Budapest, Illgner Károlyné Budapest 10—10.000 K; dr. Kleiszer Gusztávné 10.000 K; dr. Thébusz Béla 100.000 K és Hirka Béláné Budapest Ilona-napi virágajándék helyett *A Magyar Asszonynak* 20.000 K. Örömmel és hálával köszönjük a nemesszívű adományokat.

Tagsági díjak: Beczik Gézáné Mezöberény 100.000 K; Hutrya Ferencné Budapest 70.000 K; Bors Béláné Budapest 60.000 K; Nagy Béláné Budapest 50.000 K; Bardócz Tivadarné Kiskunlacháza 40.000 K; Hampó Ferencné Döbrenté, ifj. Eperjessy Mihályné Gyöngyös, Schleicher Lambertné Pécs 30—30.000 K; özv. Szabó Istvánné Budapest, Stégerné Máchits Iréne Budapest 20—20.000 K; Szilágyi Ibolya Budapest, dr. Kocsis Józsefné Budapest, Iby Dénesné Budapest 10—10.000 K. A beérkezett tagsági díjakat köszönettel nyugtázzuk.

TARTALOM: Reményik Sándor: *Kegyelem.* — Dr. Klebelsberg Kunó gróf: *Az egyetemi tanév küszöbén.* — Tormay Cécile: *Ave civitas fidelissima.* — Pócsy Györgyné: *Szeresettek a magyar virágot.* — A fenséges nádorcsalád öröme. — s — a. : *A Bujdosókönyv Párisban.* — Gedőcze Sarolta: *Csillag Teréz.* — Th. : *A magyar fájdalom vándorútján.* — Blaháné — hetvenöt éves. — Özv. Báthory Nándorné: *Az anyákat kellene lányaik okosabb nevelésére nevelni.* — Fuchsné E. Milla: *A putnoki gazdasági intézetről.* — D. N. M. : *Takáts Sándor: Magyar nagyaszonnyok.* — B. I. : *Jubileum Kecskeméten.* — Farkas Dezső: *Végig végig Szép-Magyarországon.* — Horthy apám! — Elbűsűzött a Horthy-Kollégium ifjúsága. — Gyermekrovat. — Mit olvassunk? — Székely Malvin: *Országos női kézimunka kiállítás.* — Asszonyok munkája a fővárosban. — Asszonyok munkája az országban. — Levelesláda.

FŐSZERKESZTŐ: BERTA ILONA.

FELELOS SZERKESZTŐ: D. RADVÁNCZI NOVOTNY MARGIT.

FELELOS KIADÓ: KISS KAROLY.

KIADJA A MAGYAR ASSZONYOK NEMZETI SZÖVETSÉGE.

Királyi Magyar Egyetemi Nyomda Budapest. — Szabó T. István.